

Orman ve Av

Yıl: 2013 / Temmuz - Ağustos / Sayı:4

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TARAFINDAN İKİ AYDA BİR YAYIMLANIR.

Yıl: 2013 | Temmuz - Ağustos | Sayı: 4 | Cilt: 90 |
ISSN 1302-040X

**TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ ADINA
SAHİBİ**

GENEL BAŞKAN
Fevzi KALELİ

**SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Nihat ÖZ**

EDİTÖR

Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN
ozden@karatekin.edu.tr

YAYIN KURULU

Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR
Prof. Dr. Oktay YILDIZ
Yrd. Doç. Dr. Cihan ERDÖNMEZ
Yrd. Doç. Dr. Nimet VELİOĞLU
Dr. Metin KARADAĞ
Dr. Ufuk COŞGUN
Dr. Erdal ÖZÜDOĞRU
Hüseyin AYTAÇ
İlhan TAŞ
Hülya KILIÇ
Yasemen BİLGİLİ

Bilgilendirmek amacıyla üyelerimize
ücretsiz dağıtılır.

YÖNETİM YERİ:

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TUNA CAD. NO: 5 06410 KIZILAY/ANKARA

TEL-FAKS
0312 433 84 13

www.ormancilar dernegi.org

ormancilar der@ttmail.com
bilgi@ormancilar dernegi.org

BASKI

DÖNMEZ OFSET

GRAFİK TASARIM

Güngör GENÇ

KAPAK FOTOĞRAFLARI

Cemre DAĞISTANLI

Editörden

Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN

Kentleşme sanayi devriminin bir sonucudur. Sanayi devriminin en önemli özelliği üretimi katlaması, maliyetleri azaltması ve toplumsal refahta bir sıçramadır. Bu olumlu özellikler kırdı yaşayan insanları kentlere taşımaya yetmiştir. Bugünkü metropollerin oluşmasının altında yatan neden budur. Sanayi devrimi 18. yüzyılın sonlarında Avrupa'da ortaya çıkmış ve Londra, Paris, Münih gibi birçok kenti beklenmedik bir insan akınına uğratmıştır. Yaklaşık 250 yıllık bu serüvene Avrupa ülkeleri aldıkları derslerle uyum sağlamış kentlerini buna göre planlamışlardır. Bu yüzden Avrupa metropollerine gittiğiniz zaman, sizi çok iyi organize olmuş toplu ulaşım sistemleri karşılar. Kentleşmenin en büyük yan etkisi olan trafik sorununu aşmak için raylı sistemleri ön plana çıkarmışlardır. Paris'in altı gravyer peyniri gibi delik deşiktir metro ağları yüzünden. 60 yıllık kentleşme serüvenimizde yapılan yatırımlara rağmen ülkemiz hala emekleme seviyesindedir. Kent içi toplu ulaşım sorunu, özellikle büyük kentlerde hala çözülebilmemiş değildir. Bu gidişle de içinden çıkılmaz hâl alacaktır. Çünkü yöneticilerimiz hala kent içinde yeni karayolları yaparak bu sorunu çözebileceklerini sanmaktadır. Bu nedenle Ankara gibi yarı kurak bir bölgede meslektaşlarımızın bin bir emeği ile ortaya getirilen ve kentin tek soluk alma bölgesi olan ODTÜ ormanlarına amansız bir saldırı yapıldığını görüyoruz. Tekrar söylüyorum: bu kentin trafik sorununu yeni karayolu yaparak çözemezsiniz! Tek çare önce ana arterlerde sonrasında da tali arterlerde raylı sistemleri yaşama geçirmektir.

ODTÜ ormanlarından sadece 400 metrelik bölüm yol güzergâhına giriyormuş. Çözüm olmayan bu proje için değil 400 metre 4 metre orman bile feda edilemez. Ankara yöneticilerinin yapacağı iş mevcut ormanları koruyarak yenilerini oluşturma projeleri olmalıdır. Ancak son 10 yıldır, ülke ormanları sahipsiz sanıldığı için her yandan saldırı altına alınmıştır. Ama yanılıyorsunuz beyler! Ülke ormanları sahipsiz değildir. Arkasında 174 yıllık ormancılık örgütü, 89 yıllık Türkiye Ormancılar Derneği ve diğer dernek ve odalar var. Elbette ODTÜ öğrencilerini de unutmamak gerek.

En çok üzüldüğüm nokta ise meslektaşlarımız arasında bile *"ee yol yapılacaksa orman kesilebilir tabi"* zihniyetinde olanlar var. Ülkenin %80'i orman olur, Finlandiya gibi; o zaman mecburen ormana girersin yol yapmak için ya da başka işler için. Sevgili "bir kısım" meslektaşlarım; yattığınız gaflet uykusundan uyanın artık!

İçindekiler

Editörden	1
Başyazı	2
Mesleğimizin Acı Kaybı/Fevzi KALELİ	5
Adam Gibi Adam, Hüsnü Esen'i Yitirdik Salih SÖNMEZİŞİK	6
Orhan Abi/Dr. Murat ALAN	7
Öylesine Bir Gündü Tarık Barbaros PİLEVNE	9
Hasretim Olun Dağlar Osman GÖKÇE	11
Abraham Maslow Bizi Kandırdı mı? Cihan ERDÖNMEZ	19
Orman Ekosistemi İçinde Özel Ağaçlandırma İzlerinin Kime Ne Yararı Olur? Prof. Dr. İlçin ASLANBOĞA	22
Belge Nedir/Alaettin KENDİR	24
Neden Aşılı Ceviz?/Nurettin ATEŞ	27
CASTANEA Mill. Kestaneler H. Cemal GÜLTEKİN	32
Mavi Baştankara N. Kaan ÖZKAZANÇ	36
"Ankara Şimdi Bir Başka Güzel"miş	40
Yorumsuz	41
ODTÜ Ormanı Basın Açıklaması	42
M. Kemal AŞK/Metin GENÇOL	48
Yitirdiklerimiz	49

Fotoğraf: Güngör GENÇ

Başyazı

Fotoğraf: Hasan UYSAL

Ülkemiz ormanlarının % 60'ı Ege ve Akdeniz sahillerindedir. Çoğunluğu ibreli olan bu ağaç türleri aynı zamanda yangına hassastır. Kurak ve sıcak geçen dönemlerde yangının çıkma olasılığı yüksektir. Her yıl 1000-2000 adet yangın çıkmaktadır.

Orman yangını denetim altına alınması güç ya da pek çok etkenin bileşkesinde ortaya çıkan son derece karmaşık bir olaydır. Yangınla mücadele, bilgi, birikim ve deneyim isteyen bir konudur. Yangın sorumlusu ya da yangın amiri konunun uzmanı olmalı, uzun sürede bu görevde kalmalıdır. Ancak yıllardır bu uygulama başlatılamamıştır. Yangın konusunda hiç deneyimi olmayan yöneticiler yangın amirliği yapmakta, bu da yangının kontrol altına alınması ve söndürülmesinde gecikmelere sebep olmaktadır. Yangınla mücadelede en önemli husus erken müdahale dolayısıyla yangın müdahale ekiplerinin en kısa sürede yangın mahalline sevk edilmesidir. Bu nedenle ilk müdahalede yangın söndürme helikopterlerinin önemi büyüktür. Her yangından sonra uçak konusu gündeme getirilmektedir. Ancak rüzgârla körüklenen yangınlarda uçakların etkisiz olduğu görülmektedir. Bunun yerine yangına en hızlı şekilde müdahale edecek söndürme ve personel taşıyıcı ekip ve ekipmanların takviye edilmesi gerekir.

Yangınla mücadelede siyasi polemikler bir kenara bırakılarak, öncelik yangın çıkma olasılığının azaltılması için uzman elemanlar yetiştirilmesi ve görevlendirilmesi konularına verilmelidir. Yanan orman alanlarının gerçeğinden daha küçük gösterilmesinden vazgeçilmelidir. Orman yangınının çıkmasından ve büyümesinden ormancı çalışanlar sorumlu değildir. Canı pahasına yangınla savaşılan meslektaşlarımıza hiç kimsenin eleştiri yapmaya hakkı yoktur. Eğer bu süreçte ihmali ve hatası olan yöneticiler varsa, açıkça sorgulanmalıdır.

Ülkemizde orman yangınları ile mücadele, yangın çıktıktan sonra söndürmeye ve en az maddi hasarla yangını bertaraf etmeye yönelik tedbirler içermektedir. Uzman elemanlar yetiştirilmesi ve görevlendirilmesi yanında, yangına dirençli orman yapıları oluşturulmalı, yangını önleme ve söndürmeye yönelik araştırma birimleri kurulmalı, böylece elde edilecek bilgilerin uygulayıcılara aktarılması sağlanmalıdır. Ormanların korunması için oluşturulan orman muhafaza memurluğu sisteminden vazgeçmeden, yeniden yapılandırılmalıdır.

Ancak şu konuya da değinmek gerekir. Son yıllarda orman yangınlarının söndürülmesi çalışmalarında istihdam edilen işçiler hizmet alımı şeklinde temin edilmektedir. Bu da orman köylüsü ile orman teşkilatı arasındaki bağın kopmasına ve orman köylüsünün yangınlara eskiden olduğu gibi cansiperane bir şekilde müdahale etmemesine sebebiyet vermektedir. Yangına müdahale ve söndürme birimlerine alınan personelin hizmet alımı yöntemi ile değil orman köylülerinden alınarak temin edilmesi gerekir.

Orman Genel Müdürlüğünün, Gazi yerleşkesinde yer alan hizmet konutlarının (lojman) son durumu hakkında bilgi edinmek için Derneğimizce Orman Genel Müdürlüğüne yazılan 11.06.2012 tarih ve 2.2./95 sayılı yazının;

“5. Maddesi; Gazi Yerleşkesinin bir parçası olan ve üzerinde lojmanların yer aldığı bölüm, hangi tarihte boşaltılacaktır? Halen lojmanlarda oturan personel için uygulanacak yol haritası nedir?”

6. Maddesi; Genel Müdürlüğünüz için yeni bir yerleşke oluşturulması düşünülmekte midir? Düşünülmekte ise hangi zaman diliminde ve nerede oluşturulacaktır? Yerleşkede personeliniz için lojman ve diğer sosyal tesisler yer alacak mıdır?”

Şeklindeki bilgi edinme talebimize,

Orman Genel Müdürlüğünden gelen 17.07.2012 tarih ve 585 sayılı cevabi yazının son paragrafında;

«Mülkiyetimizde bulunan Ankara ili, Yenimahalle ilçesi Ormançiftliği mahallesi, 7638 ada 13-14-15 no.lu parseller üzerinde Orman Genel Müdürlüğü yeni yerleşkesi oluşturulması planlamakta olup, proje çalışmaları devam etmektedir. Söz konusu yerleşkede idari hizmet binaları, hizmetevleri ve sosyal tesisler (kreş, kantin, misafirhane vb.) düşünülmekte olup, yerleşkenin 2014 yılı sonuna kadar tamamlanması hedeflenmektedir. Gazi Tesisleri içerisinde bulunan ve mevcut kullanılan hizmetevleri ve sosyal tesislerin yeni yerleşkenin tamamlanmasından sonra boşaltılması planlanmıştır.»

denilmesine rağmen, geçen süre içerisinde konuyla ilgili herhangi bir adım atılmadığı gibi Orman Genel Müdürlüğü Gazi Yerleşkesinde oturan personelden lojmanların boşaltılması istenmiştir.

Derneğimiz konunun takipçisi olarak Orman Genel Müdürlüğü'nden 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu çerçevesinde 12.08.2013 tarih ve 2.2./93 sayılı yazımızla ikinci defa bilgi talebinde bulunulmuştur. Orman Genel Müdürlüğü'nden gelen cevap meslektaşlarımızla paylaşılabacaktır.

**TÜRKİYE ORMANCILAR
DERNEĞİ**
THE FORESTERS' ASSOCIATION OF TURKEY

Sayı : 2.2/93
Konu: Bilgi ve Belge Edinme Talebi

12.08.2013 – Ankara

**ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE
ANKARA**

- İlgi: a) 11.06.2012 tarihli ve 2.2.2/95 sayılı yazımız.
b) 17.07.2012 - B.23.1.0GM.0.11.01.756.99.04.20.732/585 sayılı yazınız.

İlgi (a) sayılı yazımızın 6. Maddesinde sorduğumuz "Genel Müdürlüğünüz için yeni bir yerleşke oluşturulması düşünülmekte midir? Düşünülmekte ise hangi zaman diliminde ve nerede oluşturulacaktır? Yerleşkede personeliniz için lojman ve diğer sosyal tesisler yer alacak mıdır?" sorumuza,

İlgi (b) sayılı cevabınızda "Mülkiyetimizde bulunan Ankara İli, Yenimahalle İlçesi, Ormançılık Mahallesi, 7638 ada, 13-14-15 nolu parseller üzerinde Orman Genel Müdürlüğü yeni yerleşkesi oluşturulması planlanmakta olup proje çalışmaları devam etmektedir. Söz konusu yerleşkede idari hizmet binaları, hizmet evleri ve sosyal tesisler (kreş, kantin, misafirhane vb.) düşünülmekte olup yerleşkenin 2014 yılı sonuna kadar tamamlanması hedeflenmektedir. Gazi yerleşkesi içerisinde bulunan ve mevcut kullanılan hizmet evleri ve sosyal tesislerin yeni yerleşkenin tamamlanmasından sonra boşaltılması planlanmıştır." denilmektedir.

Tüm Ormanlık camiası tarafından da bilinmektedir ki, T.C. Başbakanlık, OGM ve TOKİ arasında 28.02.2012 tarihli protokol yapılmış ve özet olarak; "OGM Gazi Yerleşkesinin Başbakanlık binası yapılmak üzere TOKİ'ye devrine karşılık, OGM idare binaları, hizmet evleri ve diğer sosyal tesislerinin belirtilen yere yapılarak teslim edilmesi Protokol'a bağlanmıştır. Söz konusu Protokol uyarınca TOKİ, OGM'nin idare binaları, hizmet evleri ve sosyal tesislerini inşa ederek teslim edecek, karşılığında OGM hizmet evlerinin bulunduğu araziyi teslim alacağı" belirtilmektedir.

Bugüne kadar yaşanan süreçte; Gazi Yerleşkesine yapılmakta olan Başbakanlık hizmet binasının nerede ise bitirmek üzere olduğu, ancak protokolde belirtildiği şekilde yapılmak üzere, Haziran 2013 tarihinde ihale edilen ve bir konsorsiyum tarafından alınan OGM yeni tesislerinin yapımı ihalesinin iptal edildiğini öğreniyoruz. Türkiye Ormancılar Derneği olarak, TOKİ tarafından, Orman Genel Müdürlüğüne yapılacak idari hizmet binaları, hizmet evleri ve sosyal tesislere (kreş, kantin, misafirhane vb.) ilişkin ihalenin neden iptal edildiğinin ve OGM yeni yerleşkesinin 28.02.2012 tarihinde imzalanan Protokol içeriğindeki şartlara uygun olarak inşaatların nerede, ne zaman başlanıp ve bitirileceği hususunda;

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun 4, 5, 11 ve 12 inci maddeleri ile Anayasanın 74 üncü maddesi uyarınca tarafımıza bilgi verilmesini arz ederiz.

FEVZİ KALELİ
Genel Başkan

ADRES: Tuna Caddesi No:5/8 Kat: 4 Kızılay/ANKARA
ZİRAAT Bankası Yenişehir Şb. – Hesap No: 5002
IBAN NO: TR250001000471397751395002
Posta Çeki: 279 358

Telefon-Faks: 0312 433 84 13

E-mail: ormancilarder@ttmail.com

Mesleğimizin Acı Kaybı

Hüsnü ESEN ağabeyi kaybettik. Çok değerli bir meslek büyüğümüzü kaybetmenin üzüntüsünü yaşıyoruz.

Hüsnü ESEN ağabey mesleğimizde orman bölge şefliğinden orman bölge müdürlüğüne kadar her kademedede görev yapmış ve tüm meslek kamuoyu tarafından kabul görmüş değerli ve saygın bir meslektaşımızdı.

Kişisel yaşamının yanında toplumsal görevlerini de önemserdi. Toplumsal fayda sağlama anlayışının gereği Derneğimizin çalışmalarına elinden geldiğince destek sağlamıştır. İleri yaşına rağmen Derneğimizin İstanbul Şubesinin kuruluşunda ciddi katkılarda bulunmuştur.

Hüsnü ESEN ağabey ilişkilerini önemseyen bir büyüğümüzdü. İnsanlarla ilişkilerinde eşitlik ve adalet anlayışının gereği karşısındaki insana saygı duyan ve herkesi önemseyen alçakgönüllü bir insandı. Eğer bir söz vermişse onu mutlaka yerine getirirdi. Dolayısıyla kendisine de bir söz verilmişse onun yerine getirilmesini beklerdi. Bu özelliği nedeniyle güvenilir ve inanılır bir ağabeyimizdi. Davranışlarında ölçülü ve saygılıydı. Alçakgönüllüydü ve kendinden çok fazla söz etmez, daha çok karşısındaki kişiyi dinlerdi.

Böyle güzel özelliklere sahip bir ağabeyimizi, meslek büyüğümüzü kaybettiğimiz için içimizde bir boşluk oluştu. Onun boşluğunu doldurmak zor. Hüsnü Ağabeyimizi hep güzel anılarımızla hatırlayarak o boşluğu doldurmaya çalışacağız.

Kendisine Allhtan rahmet, ailesine ve tüm meslektaşlarımıza başsağlığı diliyorum.

Fevzi KALELİ

TOD Genel Başkanı

Adam Gibi Adam, Hüsnü Esen'i Yitirdik

Salih SÖNMEZİŞİK

Henüz İsmet ŞANLI hocamızın ölüm şokunu üzerimizden atamamış iken, beş gün sonra yani, 25 Haziran 2013 tarihinde, yine meslek örgütlerimizden gelen mesajlar, bu sefer Hüsnü abimizi yitirdiğimize ilişkin acı haberi iletiyordu bizlere. Acı üstüne yeni bir acı yıpratıyor insanı. Aynı hafta içinde, birlikte görev yaptığımız iki mücadele arkadaşımızı da kaybetmek, sanırım hepimizde benzer izler bırakır. Veya benim çok etkilendiğim söylenebilir. Çünkü ben, onlarla 1992-1994 yıllarında, TMMOB Orman Mühendisleri Odası Marmara Şubesinin ilk yönetim kurulunda birlikte görev yapabilme mutluluğunu yaşamıştım. Yapabildiklerimizi anımsadıkça duygulanmamak olası değil.

Herkesin sevip saydığı bu adam gibi adamı **“ki bu betimleme, bence onu bilen herkesin ortak kamsıdır”** ben 1982 yılında tanıdım. O sıralar müşavir müfettişlik görevini yürütüyor idi ve Çanakkale’de görev yaptığım yerde, bir şikâyeti incelemeye gelmişti. Konu benimle ilgili olmadığı için kendisi ile diyalog kurabilmiş, ülke ve meslek sorunları hakkında epeyce tartışmış, özellikle mesleki konulardaki birikiminden etkilenmiştim. Yıllar sonra yollarımız İstanbul’da kesişti ve odamızın Marmara Şubesinin 1992 yılında yapılan ilk genel kurulunda yönetim kuruluna seçildik ve 2 yıl birlikte görev yaptık. Daha sonraki yıllarda, elbette tahmin edebileceğiniz gibi seçim zamanlarında sıklıkla bir araya geldik ve ben onun yeni keşfettiğim özelliklerini takdir etmekten kendimi alamadım.

Ailesinden edindiğim bilgilere göre Hüsnü Abimiz İstanbul Bahçeköy’de 1932 yılında doğmuş, lise sonrası doğduğu köyde bulunan İÜ Orman Fakültesini 1960 yılında bitirmiş ve aynı yıl Demirköy’de orman bölge şefi olarak göreve başlamış, 1964 yılında sevgili eşi Z. Gülin Hanımla yaşamını birleştirmiştir. Buradan sonra 1969 yılında Serik Orman İşletme Müdürlüğüne, 1971 yılında Elazığ Orman Başmüdür Yardımcılığına, 1974’te Çanakkale Orman Başmüdürlüğüne, 1978 yılında ise Eskişehir Orman Bölge Başmüdürlüğüne atanmıştır. 1980 yılında bu görevinden alınmış ve müfettişlik görevine getirilerek Adapazarı ve İstanbul’da müşavirlik, daha sonra da İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü bünyesinde bulunan Fatih Ormanı Öğrenci Yurdu Müdürlüğü yapmış ve 1992 yılında emekliye ayrılmıştır.

Yaşamını kısaca özetlemeye çalıştığım Hüsnü abimiz az konuşan, ön plana çıkmasını sevmeyen, ama birlik ve dayanışmayı seven tam bir görev adamı idi. Tanıyanlar seçim zamanlarında onun ne denli disiplinli çalışma içinde olduğunu bilir. Şubeye kayıtlı üyelerden tanıdığı tüm kişileri tek tek arar,

tanımadıklarını liste halinde bizlere dağıtır, onları arayıp aramadığımızı sorgulayarak denetlerdi. Söz gelimi Oda Genel Merkezimizin Genel Kurullarında, o kış kıyamet günlerinde, İstanbul’dan Ankara’ya gelerek, sabahın erken saatlerinde, **gelmesi gerekenler bile henüz gelmeden**, onu sahne düzenlemelerine yardım ederken görürdünüz. Özellikle İstanbul’da yapılan **“Sosyal Toplantıları”** da, yer, zaman ve biçimine, hatta neler yenip ve içileceğine de karar vererek organize ederdi. Bütün bunları tüm özverisi ile yaparken kimseyi incitmeden, ben hariç kimseye kızmadan, herkesin özel durumunu göz önüne alarak birleştirici bir yaklaşımla gerçekleştirdi o güzelim toplantıları.

Geçmiş zaman olur ki hayali cibana değer diye konuşur ya atalarımız, böyle bir anı yansıtıyor bu sayfada yer olmadığı için bir önceki sayfaya yerleştirdiğimiz fotoğraf. Yıl 1994, yer 1999 depreminde yıkılan Bolu Bölge Müdürlüğü sosyal tesisleri. Marmara şubesi olarak, meslektaşlarımızı çalışmalarımız konusunda bilgilendirmek için Bolu’da bölge toplantısı düzenlemiştik. Fotoğrafta görünenler (soldan sağa); Sayman üyemiz Hüsnü ESEN (maalesef başka bir resmini bulamadım), Aytekin AKTAN (Öda Genel Merkezimizin o zamanki Genel Sekreteri), İhsan KAYA (O zamanki Bolu Or. Böl. Müdürü), Şube başkanımız rahmetli İsmet ŞANLI, İkinci Başkanımız rahmetli İsmet ERDOĞAN ve Salih SÖNMEZİŞİK.

Hani Zülfü LİVANELİ’nin besteleyip söylediği, ünlü ozanımız Bedri Rahmi EYÜBOĞLU’nun dizelerindeki gibi;

**Ne bir haram yedi, ne cana kıydı
Ekmek kadar temiz su gibi aydın** bir insandı...

Evet, bu dünyaya bir Hüsnü ESEN geldi. Vatan ve ormancılık uğruna yaptığı mücadeleler ile ardında ESEN’likler bırakarak esti, geçti...

Esenlikler içinde uyusun...

Orhan Abi

Dr. Murat ALAN

*H*avanın çok sıcak olmadığı, denizin tadının çıkarılabildiği bir Eylül ayıydı. Kız kardeşim, ben ve eşim (şuan 14 yaşındaki oğlum da annesinin karnındaydı o zaman) 3.5 kişi Orman Genel Müdürlüğü'nün Antalya Sarısu kampına tatile gitmiştik.

O zamanlar orman kamplarında malzemeler topluca alınıyor, maliyet çıkarılıyor ve kamp sonunda ücretler kişi başı üzerinden ödeniyordu.

Sarısu kampı da deniz kenarına kadar gelmiş yaşlı kızılçamların oluşturduğu hoş yeşillikler ve denizin bulunduğu noktada doğanın içindeydi. Bu ortamda klasik kamp hayatını yaşamaya başlamıştık.

Birkaç gün geçtikten sonra tesadüfen bir soru sormamla tanışmıştım Orhan Abi ile... O ana kadar hiç dikkat etmemiştim. Kampta kalan benden yaşça büyük insanlardan birisiydi. Zaten Eylül döneminde genellikle okul vb. sorunları olmayan, emekli insanlar çoğunlukta oluyordu.

Bir gün eşim ve kız kardeşim erken ayrılmışlardı denizden. Ben de biraz daha yüzdüm. Akşam yemeğine zamanında yetişmek için de saati merak ediyordum. Şöyle bir bakındım. Şezlongda oturan bir adam vardı. Ona doğru yönelerek;

“Saatiniz var mı?” dedim.

“Var ne olacak” dedi adam.

Ben önce bir afalladım hiç böyle bir cevap beklemiyordum. Ama çabuk toparladım.

“Söyleyebilir misiniz acaba kaç?” dedim. Sonra saati söyledi. Benim de gıcık tarafım devreye girdi veya biraz bozuldum ya, üzerine gitmeye başladım adamın.

Meslekten misiniz? Nerelisiniz?... gibi klasik sorularım uzadı gitti.

Konuştukça o aksi görünüşlü adam yavaş yavaş yumuşadı. Adının Orhan olduğunu öğrendiğim adamla bir miktar daha konuştuk ve ben akşam yemeği için ayrıldım. Zaten herkes her zaman bir arada oluyordu kampta.

O günden sonra Orhan Abi ile selamlaşmaya başladık. Eşim ve kız kardeşimle de tanıştırdım. Orhan abi genellikle akşamüstü sahile geliyor. Önce kumların üzerinde yarım saat kadar yürüyor, biraz dinlenip yarım saat kadar da yüzüyordu. Şezlongda dinlenip, akşam yemeğine geçiyordu.

Bir gün Orhan Abi sahilden biraz erken ayrılmıştı. Biz de akşam yemeğine gittik. Yemeğe yeni başlamıştım ki, bizim masanın yanında Orhan Abi belirdi. Nazik bir şekilde “Murat, arkadaşlarım bana balık ayırmışlar, sen ve ben birkaç kadeh rakı içeriz diye düşündüm” dedi. Şaşırmıştım, kısa bir sessizlikten sonra “Tabii ki Orhan Abi memnun olurum” dedim. Anımsayabildiğim kadar birlikte bir küçük rakı içtik ve sohbet ettik.

O günden sonra kamp süresince Orhan Abi ile sohbetlerimiz devam etti. Bunlardan birisinde müfettişlik yaptığı dönemlerden söz etti. “Murat” dedi, “bu meslekte üzücü olan ne biliyor musun? Teftiş yaptığım bazı meslektaşlarımdan, teftiş dosyası oldukça kabarık olanlar, üst düzey görevlere gelebildi. Buna maalesef şahit oldum. Bundan kendimi de sorumlu tuttum, onların dosyalarını biraz ince mi tutsaydım bilmem!” mizahi bir gülümseme belirmişti yüzünde...

Daha sonra ne zaman Türkiye Ormancılar Derneği'ne gitsem, Orhan Abi ile selamlaşır, bir şeyler içer hal hatır sorardık birbirimize. Dernek lokalinde oyun oynadığı zamanlar, Orhan Abi sessizlik isterdi, çoğu kez de uyarırdı insanları. Bizim arkadaşlar “burada Murat var Orhan Abi” dediklerinde, Orhan Abi hemen yumuşar ve “iyi o zaman” derdi. Birkaç kez de birlikte akşam yemeği yiyip rakı da içmiştik. Bunlardan birkaçında Orhan Abi'nin arkadaşları ve benim arkadaşlarımla birlikte de olduk... O hep Orhan Abi'ye göre gençleri (bizleri) sabırla dinler, anlamaya çalışırdı. Onunla sohbet ederken kendinizi önemli hissederdiniz. Bir mekânda ormancılar varsa, hemen hemen herkes “iyi akşamlar Orhan Abi” diyerek geçerlerdi onun masasının yanından, o da herkesle ilgilenir karşılık verirdi. Eğer erken çıkıyorsa bizim masaya da bir uğrar, iyi akşamlar dilerdi...

Bir arkadaş tarafından Orman ve Av dergisi için Orhan Abi ile söyleşi yapmanın iyi olabileceği dile getirilmişti... Orhan Abi adeta mesleğin bir tarihi gibiydi. En yaşlı orman mühendislerinden biriydi ve saygın bir yeri vardı meslektaşlar arasında.

Söyleşiyi kabul etmesi üzerine, arkadaşım Filiz Sönmez ile birlikte Orhan Abi ile bir söyleşi yaptık. Bu söyleşi Orman ve Av'ın Mayıs-Haziran 2009 tarihinde yayımlandı.

Bu söyleşi esnasında incelememiz için sicil defteri, bazı fotoğraflar ve özel evraklarını verdi. Gerek ormancılık tarihi ve gerekse Orhan Abi'ye ilişkin çok şey öğrenmiştik. Orhan Abi, Ankara'da Yüksek Ziraat Mektebinde okurken, Gaziantep'in kurtuluş gününde Atatürk'le aynı masada oturmuş, bazı orman işletmelerinin ilk kuruluşlarını gerçekleştirmiş, Türkiye'nin ilk ağaçlandırması olan “Düllük Baba”yı projelendirmiş bir orman mühendisiydi. Bütün bunlardan önemlisi ise orman mühendislerine örnek olacak şekilde dürüstlük, çalışkanlık ve beyefendilik içinde mesleğini icra etmişti. Zarıflık ve şıklık açısından da bu konumunu korumuştur.

1917'de doğmuş olan Orhan Abi, 1941 yılında Orman Fakültesini bitirmiş, 1982 yılında da meslekten emekli olmuştu. Çoğunluğu işletme müdürlüğü olmak üzere, bölge müdür yardımcılığı, kısım müdürlüğü ve müfettişlik görevlerinde bulunmuştu. Son zamanlarında gözlerinden rahatsızdı. Çok net göremiyordu. Oyun da oynayamıyordu. Çoğu akşam bir şeyler içip insanlarla sohbet ediyordu, eve gideceğinde de onu alıyorlardı. Ama hayata bağlıydı. Zaten hayatla ve kendisiyle barışık bir yapısı vardı. Ölümünden bir ay kadar önce hastanede ziyaret etmiştik. Düşmüştü ve bazı yerlerinde kırıklar vardı. Çok iyi görünmüyordu.

Orhan Abi 06 Temmuz 2013 cumartesi günü aramızdan ayrıldı. Pek çok açıdan örnek bir ormancı olarak....

“Orhan Abi saatin var mı?” diye soruyorum...

Şerefine Orhan Abi...

Öylesine Bir Gündü

Tanık Barbaros PİLEVNE

Orman deposundaki iri ceviz ağacının altına bu sabah indirilmişti. Yeni, yüksek tekerlekli ve sarı renkliydi. Büyükçe bir traktöre monte edilmiş bir tür tomruk yükleyiciydi. Hidrolikle inip kalkan kolu ve buna bağlı bir yakalama ekipmanı vardı. Mayıs güneşinin altında fütursuzca parlıyor, çevresiyle ilgisiz duruyordu. Tulum giymiş orta yaşlı ve bıçkın tavırlı operatör, elindeki toz beziyle sağını solunu silip bakım yapıyordu. Hemen ötedeki dört istif işçisi, ellerindeki sapınalarla dağınık tomrukları istifleyip boy kalite ve çaplarına göre ayırıyorlardı. Yerinden kımlıdatılamayacak ağırlıktaki yaş tomrukları evirip çevirip, ustaca yönlendirerek atkılıkların üzerinden istife aşırı işçiler, sıradan bir iş yaparcasına rahat, mahir ve özgüvenliyidiler. Zaman zaman kaçamak bakışlarla makinayı ve sürücüsünü izleyen gençlerden biri dayanamadı:

—Bize çıkış verirler mi Tahsin ağabey?

Dört köşe kafası geniş omuzları üzerinde tokmak gibi duran Postabaşı yanıtlamadı. Kısa ve sert komutlarla bir başka tomruğa yöneldi. Kirli atletinden taşan kaslarını zorlayarak, sapınaya omuz verdi. Az sonra işi bıraktı, bağlanmış bir istifin gölgesine oturdu. Yere sümürüp testiden su içti, sigara yaktı. Diğerleri onu izledi, birbirlerine kaba şakalar yaptılar, sonra onlar da sustu. Sarı makina tam karşılarındaydı. İşsiz kalma korkularının üzerine tüm metal ağırlığı ve mekanik soğukluğuyla abanıyordu koca alamet! Siyah tekerlekleri, örgü saçtan merdivenleri, suni deri kaplı yüksek koltuğu ve çelik pırıltılarıyla küstahlaşan kepeçesiyle önlerinde bir dağ gibi duruyordu.

—Ne diyon Tahsin ağabey, bize yol verirler mi ki?

O sırada tek katlı, basık depo binasının penceresinden bir baş uzandı: “Tahsin, seni İşletmeden çağırıyorlar.”

Birbirlerine baktılar, o gergin ve çaresiz doğruldu, “of” dedi. Yamalı pantolonunun arka cebinden

yağlığını çıkardı. Ensesini, kollarını sildi, su çarptı yüzüne, tekrar silindi. Küt ve kıllı parmaklarıyla yağlı siyah saçlarını taradı. Yere atılı gömleğinin tozunu silkeledi, giydi, yürüdü. İşletmede fazla gecikmedi, tomruk istiflerinin arasındaki azık torbasına yöneldi: “Haydin gidiyoz, yarın hesap kesmeye gelecez.”

Niteliksiz işgücünün üzerine çöken makinalaşmanın evrensel sancıları, bu dağ köyünde aramış bulmuştu onları. Artık onlar da diğerleri gibi, karanlık köy kahvesinde okey, pişti oynayarak geçireceklerdi günlerini. Çok şanslılarsa günü birlik işlere gidecekler, çay kahve parası yapacaklardı kazandıklarını. Toplandılar, naylondan kirli çantalarını sırtlarına vurdular. Depodan çıkıp yoldan aşağı yürüdüler, köyleri uzak değildi. Gün, karşıdaki Eğer dağına üzerine inerken, kartalkanat tomruk yüklü kamyonlar, şosenin olanca tozunu kaldırarak geçti yanlarından, orman deposuna saptılar. Yolun kıvrılarak tepenin ardına dolandığı yerde, son kez dönüp baktılar. Orada, iri cevizin altında, öylesine

durup arkalarından bakıyordu sarı makina.
Sövdüler, yere tükürdüler...

Köy yolunda az daha ilerleyince yanlarında çift kabinli, resmi plakalı bir araç durdu. Orman Bölge Şefliğinin hizmet aracıydı. Önde oturan sivil giyimli camı indirdi, tanıdılar; Bölge Şefiydi: “Bin arabaya!” Yanındakilere baktı, boş azık torbasını onlardan birine verdi, bir şey söylemeden arka kapıyı açtı, orman muhafaza memuru ve yangın gözetleme memurunun yanına oturdu. Araç hareket etti, dar ve çamurlu orman yoluna saptı, ilerledi. Sessizliği Bölge şefi bozdu: “Depodaki işiniz bitti, biliyorum. Sen ve arkadaşların yangın kulesine ulaşan telefon hattını onaracaksınız. Birkaç gün dinlenin, hazırlığınızı yapın, iki gün sonra işe başlayın. Malzemenizi Nihat Ormancı hazırlasın, teslim etsin. Şimdi bizimle birlikte gel de, yolu öğren, yapacağınız işi gör.”

Seslenmedi, para pul sormadı, “Sağol Şefim, Allah razı olsun” dedi yalnızca.

Yol boyunca iki yana atlayan ve uzun kış aylarında kullanılmayan telefon hattı yer yer kopmuş, direklerin bazıları devrilmiş, dağılmıştı. Çağılıstı uzaktan duyulan dereyi görmek mümkün değildi, oldukça derinde kalmıştı. Aşınmış lastiğinden ufak taşlar fırlatarak, dönemeçli dik yokuşu homurtuyla tırmanıyordu yaşlı araç. Zamanla toprak azalarak, yolun yüzeyi çakıl taşı ve kayalık bir zemine büründü, sarsıntı çoğaldı. Sarp eğimli yamaçlar sık ve yüksek çam ağaçlarıyla kaplıydı. Yükseldikçe seyrekleşmeye, bodurlaşmaya başladı heybetli karaçamlar. Koyu renkli kasvetli ardıçlar çoğaldı. Ana sırta ulaşınca onlar da bitti, çayırılık, düz bir alan başladı. Sırt çizgisini ortalayıp, iki yandaki yüksek ve derin vadileri izleyerek ilerlediler bir süre. Ormanın üst sınırı epeyce aşağılarda kalmıştı. Ağaçlıklı alanların içine sığınmış, uzak koyaklarda gizlenmiş dağınık orman köyleri seçiliyordu uzaktan. Damları göçmüş, duvarları yıkılmış çoban ağılları, çam ağacından oyma oluklarıyla çeşmeler, devrik ve dağınık taşlı Yörük mezarları vardı yolun kıyılarında. Çayırılık, ufak dereciklerle yarılmış, toprak akmıştı. Yaşlı, güngörmüş gevenler, üzerindeki kar örtüsünü henüz silkeleyen ıslak toprağa tutunmaya çalışıyor, irili ufaklı öbekleniyorlardı. Kardelenler, çiğdemler, dağ laleleri ve sarı kır çiçekleri, henüz soluk almaya, canlanmaya başlayan doğaya erken

baharı fısıldıyordu. Sonra, koyu mavi gökyüzünde iri beyaz yığınlar halinde uçuşan bulutlar elle tutulacak kadar yakınlaştılar. Arada kalan son tümseği de aşınca beş yüz metre ileride, en yüksek noktada gördüler yangın gözetleme kulesini.

Yorgun araç, son bir gayretle bu yükseltiyi de tırmanıp binanın çevresini dolanarak merdivenin önünde durdu. Taş duvarları derzli, kireç badanalı, beton tabliyesi ile muhkem bir yapıydı. Pencereleleri tahta kepenklerle kapatılmış, demir kapısında iri bir asma kilit asılıydı. Kardan, fırtınadan, çoban ve avcılardan zarar görmemişti. Az ileride tahta perde ile örülmüş helâsi vardı. Dışarıdan merdivenle çıkılan taraçasında telsiz anteni ve yıldırımsavar vardı.

Kuvvetli rüzgârdan korunmak için giysilerinin yakalarını kaldırıp araçtan indiler. Asma kilit paslanmıştı, yağladılar, kolayca açıldı. Ağır demir kapı gıcırdadı, içerisi karanlıktı. Mutfak tüplerini ve malzemelerini, un, makarna, pirinç, torbalarını, soğan ve patates çuvallarını indirdiler. Fransız üçlüsü mavzeri ve fişekliğini giriş kapısının ardındaki çiviye astılar. Telsizi, bataryayı özenle taşıdılar, kurdular, denediler. Seste hafif bir cızırtı olsa da fena değildi, görüşme sağlanabiliyordu. Çıplak, ahşap masanın üzerinde aşınmış orman haritaları, manyetolu bir telefon ve kalem kâğıt vardı. Transistorlu radyoyu onların yanına koydular. Nemli ve soğuk odanın ortasındaki teneke sobayı, geçen yıldan kalan kuru odunla tutuşturup çay pişirdiler, ısındılar. Orman Şefi “kalkalım” dedi. Yangın gözetleme memurunu derin yalnızlığı ve ağır sorumluluğuyla baş başa bırakıp ayrılmak üzere, aracın yanına indiler. Bölge Şefi, şoförün yanına oturdu, torpido gözüne uzandı, düzgünce katlanmış bir Türk Bayrağı verdi ona. Araç döndü, yürüdü, sırt boyunca ilerledi. Uzaklaşırken dönüp baktılar, sevindiler, bulutlar eşliğinde çırpınarak uçuşuyordu bir kırmızılık.

Yıl, 1983’tü, Nisan ayı sonlarıydı, öylesine bir gündü işte!

Hasretim Olun Dağlar

Osman GÖKÇE
osman.gokce@ege.edu.tr
www.osmangokce.com

Davras Dağı

Bir dağdan kanat çırpıp uçmuştum. Başı yaz kış karlı, kayalı, kartal yuvalı, urkekliği ötüşlü, baytaran, sarısavruk, geyikgöbeği çiçekleri kokuşlu Berit Dağı'ndan havalanmışım. Bir başka dağa konmuştum, Davras Dağı'na. Başı gök mavisi, dibi gök mavisiydi. İki gökyüzü arasında kalmıştı Davras. Tepesinde gök kubbe, ayaklarının altında gök kubbe yani sularına yansıyan gökyüzü görüntülü Eğridir Gölü.

Davras Dağı âşıkmiş. Söylenceye göre bir zamanlar Gülistan denilen bir yerin Gülsultan adında bir hükümdarı, hükümdarın da dünyalar güzeli bir kızı varmış. Davras bu kıza âşıkmiş. Yanıp tutuşan bağrından alevler yükselirmiş gökyüzüne. Ama bu güzeller güzeli kızın tek aşığı Davras değilmiş. Bütün dağlar âşıkmiş bu kıza. Bütün dağlar ağlarmış bu kız için, yanar tutuşurmuş. Gelincikana (Barla Dağı) Doruğu, Dipoyraz Doruğu (Dedegöl Dağı), Sultan Dağları ve diğerleri tümü bu kıza vurgunlarmış.

Dağlar yıllarca savaşmışlar birbirleriyle aşkları uğruna. Yaralanmışlar, yırtılmışlar, yenilememişler. En sonunda tek başına hiç birinin bu kıza sahip olamayacağı kararına varmışlar. Elele vermişler,

dağlarla çevrili geniş bir halka oluşturmuşlar. Ortada kalan bitek ovayı bağ, bahçe ve güllerle süslemişler. Âşık oldukları kıızı bu ovaya yerleştirmişler. Karatepe ile Efe Sidre'yi de kızın hizmetine ve korumasına vermişler. Böylece dağlar halkasının ortasındaki geniş ovanın güneyinde güzel Isparta bütün tarih boyunca düşman saldırılarından uzak, güvenlik, huzur ve sükûn içinde, yeşil fistanının uzun eteklerini yayarak, rüzgârlarda savurarak ve sevdalılarına civelere yaparak yaşamıştır (1).

Isparta böyle yaşamıştır ama Isparta'yı çevreleyen dağlar, Isparta'ya âşık dağlar çok çile çekmişler. Hangi âşık paylaşmaya razı olabilir, sevgilisini seyirliğe çıkarabilir rakiplerinin önünde? Hangi

aşık uzansan tutabileceğin kadar yakın ama uzak kadar uzak ve erişilmez bir sevgilinin özlemine sonsuza dek dayanabilir? Dayanamaz. Efe Sidre dayanamamış, bağrına bir yatır basmış yasa bürünmüş. Davras dayanamamış, çok yıpranmış, çok yorulmuş. Rakipleri de öyle. Onlar da dayanamamış. Onlar da çok yıpranmış, çok yorulmuşlar. Üzerlerindeki ormanları yitirmişler. Çardak çardak gökyüzüne yükselen sedir ağaçlarını, karaçamlarını, kestanelerini, Yukarıgökdere’de azıcık örneği kalmış olan koca Kasnak Meşesi ormanlarını, göknarlarını yele, sele, ele vermişler. Yalnızlaşmışlar, rüzgâr uğultulu kayalarla başbaşa kalmışlar.

Bütün bunlar yetmezmiş gibi Davras’ın başına yenilerde bir de başka bir iş gelmiş. İnsanlar “Madem ormanın yok, ağacın yok biz de üzerine yağın karlardan yararlanacağız” demişler, kayak merkezi yapmışlar, kaymaya başlamışlar. Davras buna bir şey dememiş, itiraz etmemiş.

Ama bir başka şey daha yapmışlar insanlar Davras’a. “Senin adın Türkçe değil, Yunanca Toros sözcüğünden gelme” demişler. “Türkçe bir ad koyalım sana” demişler. İlin valisi de başı çekmiş, “Kayaklı Yayla olsun” demiş. Ne müthiş buluş değil mi? Davras bir kere daha yıkılmış. “Adımı da elimden alıyorlar, beni sevgilime unutturmak istiyorlar” diye gözyaşı dökmüş. Ne diyelim, bu da bir akıl işte. Tanrı nazardan saklasın!

Ş

Bir yağmurlu nisan sabahı Konya üzerinden Eğridir Gölü’nün kıvrımlarını döne döne ve sol yanımda yükselen Davras’ın doruklarına baka baka Isparta’ya girdim.

Yollar çamurdu. Kentin ortasında, çamurlu yolların kavşağında Otel Isparta benden daha yabancı duruyordu Isparta’ya. Hakkında epeyce gazete haberi okumuştum. Başbakan Süleyman Demirel’in, memleketine yatırım olsun diye Sosyal Sigortalar Kurumu’na baskı ile yaptırdığı ileri sürülürdü. Ama ben sevmiştim Otel Isparta’yı.

Doğrusu, pek su yüzüne çıkarmamakla birlikte, bu tür eleştirilere yürekten de katılmıyordum. Isparta bir ildi. Küçüktü, gelişmemişti. Ama büyüyecek ve geliyecekti. Isparta’ya da gelip gidenler olacaktı. Altı ahır, üstü yatakhane olan hanlarda mı

konaklayacaktı gelip gidenler? Modern bir otele gerek vardı. İş dünyası böyle bir yatırım için ilgi duymuyor ve iltifat etmiyordu. Nitekim SSK da bir süre sonra bu yükü çekmek istemediği için oteli Isparta Belediyesi’ne sattı (1967). Bir çıkar yol aranmış ve belki en doğrusu değil ama bir yol da bulunmuş Otel Isparta yapılmış, ilin önemli bir gereksinimi karşılanabilmişti. Daha sonra benim bile işime yaramış ve burada nişanlanıp burada nikâhlanmıştım.

Dört katlı kiralık bir binada oturuyordu kuruluş aşamasındaki Orman Başmüdürlüğü. Kısa süreli olarak bu binanın zemin katında demir ranzalı bir odada kaldım. Sonra iki katlı bir evin üst katını kiraladım 150 liraya. Karşısında bir kız okulu yani hemşire okulu vardı. Şimdi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu adını aldı.

Alt katta oturan ev sahibi Zihni Bey, manifaturacıydı. Yaşlı bir annesi, eşi ve iki küçük kızı vardı. Başbakan’ın köylüsüydü, İslamköylü’yü. Bütün aile pırlanta gibi insanlardı.

Daha sonra ve orada yaşadıkça öğrendim: O gün için kırk üç bin nüfuslu olan bütün Isparta, bütün Ispartalı’lar pırlanta gibi insanlardı. Yumuşak huylu, yumuşak davranışlı ve sevecendiler. Birbirlerine karşı güvensizlik, kuşkulu duruş yoktu. Mahallemde, çarşıda, pazarda, işyerlerinde bağır çağır tartışan, itişen kakışan insanlar görmedim.

Hiç bir hırsızlık olayı duymadım üç yıl yaşadığım bu kentte. Herkes kapısını çekip gidiyordu işine gücüne, kilit kürek yoktu. Eğridir’de Yağcı Ramazan’ın peynir tenekeleri, yağ tenekeleri evinin alt katında kapısı açık dururdu gece gündüz, kilitlenmezdi. Alan çalan olur diye takıldım ara sıra Ramazan Efendi’ye. Öyle şey olmaz anlamında “Ya ya” der güler geçerdi.

Ahmet Brazer ve ben Yol Şebeke Planlama Grup Müdürlüğü’nün iki mühendisi, iki genç elemanı idik. Başlangıçta ve bir süre başka hiç kimse yoktu. Müdürümüz Orhan Erkan bize sonradan katıldı. İnce duygulu, çekingen, çevresine saygılı, iş ve iş dışı ilişkilerinde son derece uyumlu, saygıdeğer bir abimizdi. Babası Mehmet Asım Erkan Anayasa Mahkemesi üyesiydi. Haklı olarak bununla övünürdü. Ancak, hiç bir biçimde babasının konumunu kullandığı izlenimi edinmedim. Saygı ile anarım kendisini.

Ahmet ve ben askerden yeni gelmiştik, sivil elbiselere ihtiyacımız vardı. Ama paramız yoktu. Meslektaşımız Hilmi Gürdal bizi bir terziye götürdü, Terzi Nihat'a.

Terzi Nihat tüccar terziydi. Paran var mı, pulun var mı diye soran yok. Yüzüme bile bakmadan "Şu kumaş sana iyi gider" diyor, raftan indiriyor, cart diye kesiyor. Ahmet'e dönüyor "Bu kumaş sana iyi gider" diyor, raftan indiriyor, cart diye kesiyor. Ahmet ve ben bu şekilde beşer altışar kat elbise sahibi olduk. Evlerimizde yere serecek bir çul bile yoktu ama çıplak duvarlara çakılı çivilerde asılı takım takım giysilerimiz vardı, ayda 25 lira taksitle alınmış. Onu da canın isterse götür ver. Arayan soran yok. Neden getirmediğin diyen yok. Her taksit vermeye varışta Nihat ustanın bir eli rafta, bir top kumaş indirir. Vereceğin taksidi hiç bakmaz. "Bu sana iyi gider" der ve cart diye keserdi.

Bekâr evi düzmesi, nişan, evlilik vb nedenlerle pek çok alışverişlerim ve borçlanmalarım olmuştur Isparta'da. Bunlar için hiç bir esnafa hiçbir senet imzalamadım. Ayrıca çeşitli nedenlerle zamanında ödeyemediğim taksitlerim de olmuştur. Yine hiçbir esnaf alacağı için beni arayıp sormamış ve borcunu istememiştir.

Hükümet binasının arkasında, şimdi yeraltı otoparkı yapılan yerde bir dükkân vardı, bir kitapçı dükkânı. Kısa boylu, tıknaz, iri kafalı, kafası daima fôtr şapkalı, orta yaşlı bir adam çalıştırırdı. Dükkân ağzına kadar kitap doluydu, sol yayınları doluydu. Daha sonraki yıllarda korkudan eşin dostun evine saklamak zorunda kaldığım, bahçelere gömdüğüm birçok sol içerikli kitaplarımı o zaman bu adamdan satın almıştım. Karl Marx'ın Kapital'ini, Wright Mills'in Marksistler'ini, Max Beer'in Sosyalizm ve Sosyal Mücadelenin Tarihi'ni, Edmund Wilson'un Lenin Petrogrâd'da'sını, Georges Politzer'in Felsefenin Başlangıç İlkeleri'ni, Leo Huberman'ın Sosyalizmin Alfabetesi'ni, Mao Çe-Tung'un Teori ve Pratiği'ni ve daha nicelerini buradan almıştım.

Ülkenin ve mesleğin sorunlarına ilgi duyan, okuyan, düşünen iyi bir arkadaş grubumuz vardı. Ahmet Brazer, Orhan Ayaz, Süleyman Dingil, Türkan Peker, Yaşar Koçak, Mustafa Pirinççi ve Hilmi Gürdal bu grubun içindeydiler. Sıkça bir araya gelir okuduklarımızı, öğrendiklerimizi ve

bildiklerimizi paylaşıp ve tartışırdık. Genellikle akşamüzerleri Tugay'ın karşısındaki geniş çay bahçesinde yapardık bu işi.

Otel Isparta'nın lobisi de en sık buluştuğumuz yerlendendi. Ama işin aslı, kendimizi buraya biraz yabancı hissederdik, tedirgin olurduk içten içe. Lokantasına gidip yemek yiyemezdik. Bizim bütçemize göre çok pahalıydı. Belki de bizi buraya getiren şey, bilinçaltında kendimizi buraya gelebilen diğerleriyle dengelemek gibi bir duyguydu. Ayrıca o yıllarda Isparta'da çok da gidecek yer yoktu.

Diğer bir buluşma yerimiz de TÖS (Türkiye Öğretmenler Sendikası) Lokali'ydi. Buraya gitmekten mutlu oluyorduk. Kafa dengi, aydın öğretmen arkadaşlarımız vardı. Biz onları, onlar da bizi birbirimizden sayıyorduk.

Hafta sonları bazı öğretmen arkadaşların da katılımıyla genellikle grubumuz genişler, Gül Baba Lokantası'nın en büyük masasını biz oluştururduk. Kızarmış ekmek, balık tarama, keçi peyniri ve elbette Yeni Rakı soframızı süslerdi. Türkiye'yi, bu yetmez gibi dünyayı masaya yatırırdık. Enine boyuna ölçer biçer yeniden şekillendirirdik. Çok heyecanlı ve her şey için çok umutluyduk.

Süleyman Demirel başbakandı, Adalet Partisi iktidardaydı. Isparta Süleyman Demirel'in memleketiydi. Bizim grubun tümü de Adalet partisi'ne ve Süleyman Demirel Hükümeti'ne karşıydı. Ben solculuğumu beyan için, biraz çocukçaydı ama dairede masamın üzerine üçüncü sigarası koyuyordum gelen giden görsün diye. Yani muhalif olduğumuzu hiç gizleme gereği duymuyorduk. Ama hiç birimiz hiç bir baskı görmedik diyebilirim. En azından şimdi yaşananlarla asla kıyaslanamayacak kadar özgür bir ortamda yaşıyorduk.

Şimdi yerin dibine batırılan 27 Mayıs 1960 İhtilali düşünce özgürlüğü açısından gerçek bir devrimdi. Düşünce, nefes almıştı. O güne dek boğazı sıkılan, ışığı kesilen sol nefes almış aydınlığa kavuşmuştu. Solun karşıtlarının benzetmesi ile kitapçı vitrinleri pıtırak gibi sol yayınlarla dolmuştu. Hepimiz açtık ve durmadan okuyorduk, öğrenmeye çalışıyorduk. Başbakan Süleyman Demirel'in benzetmesi ile vücudumuza bol gelen ve fakat bize göre

alabildiğine özgürlükçü ve çağdaş bir anayasamız vardı. Yanılmışız ama o gün için umutlanmak hakkımızdı.

Aslında 27 Mayıs 1960 İhtilali ve Anayasası yalnızca düşünce alanında değil pek çok konuda çok ileri düzeyde yenilikler getirmişti. Örneğin, Türkiye Ormancılığı da bundan payını en ileri düzeyde almıştı. Ormanlar anayasal güvence altına alınmıştı.

27 Mayıs Anayasası'na göre,

“-Toprak dağıtımı, ormanların küçülmesi ve diğer toprak servetlerinin azalması sonucunu doğuramaz (Md. 37).

“-Devlet, ormanların korunması ve ormanlık sahaların genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.

“Devlet ormanları, kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir. Devlet ormanlarının mülkiyeti, yönetimi ve işletilmesi özel kişilere devrolunamaz. Bu ormanlar, zaman aşınımı ile mülk edinilemez ve kamu yasrası dışında irtifak hakkına konu olamaz.

“Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müade edilemez.

“Ormanlar içinde veya hemen yakınında oturan halkın kalkındırılması ve ormanı koruma bakımından gerekirse, başka yerlere yerleştirilmesi kanunla düzenlenir.

“Orman suçları için genel af çıkarılamaz; ormanların tahribine yol açacak hiçbir siyasi propaganda yapılamaz (Md. 131)”.

Yineleyerek belirtmek gerekir ki bizim kuşak gerçekten de 27 Mayıs 1960 İhtilali ve Anayasası ile çok heyecanlanmış ve çok umutlanmıştı. Sonradan umutların nasıl söndüğünü ve nelerin yaşandığını hep birlikte gördük. Evet, yanılmışız ve doğru değerlendirememişiz, doğru analiz edememişiz yaşananları, olup bitenleri. Kim bilir, hiç değilse benim kuşağımın bilgi, görgü ve deneyimleri buna uygun değildi, gençlik, acemiydik hepimiz.

Aslında Demokrat Parti'de bunun bir örneğini yaşamıştık gençlik yıllarımızda. Ama gerekli dersi çıkaramamışız demek ki. Demokrat Parti 7 Ocak 1946'da kuruldu. Bugünkülere (AKP) benzer bir biçimde ve kısa sürede 14 Mayıs 1950'de %52.67 oy oranıyla **“Yeter Söz Milletindir”** diyerek iktidara geldi. Başlangıçta öylesine ilgi gördü ki bir sonraki genel seçimde yani 2 Mayıs 1954'te oy oranı %57.61'e çıktı. Ama giderek de ölçüyü kaçırmaya, özgürlükleri kısıtlamaya, muhaliflerinin seslerini kısmaya, kısacası azgınlaşmaya başladı. Partizanlık tepe yapmıştı ve memurlar fırıldak gibi yer değiştiriyordu.

Öylesine ki 27 Ekim 1957'de oy oranı %47.87'ye gerileyince bir panik havasına da kapılarak Başbakan Adnan Menderes, 12 Ekim 1958 Manisa konuşmasında halkı muhalefete karşı Vatan Cephesi'nde toplanmaya çağırdı. Bunun anlamı DP'ye karşı olanlar vatan düşmanıydılar. Buna göre babam da, ben de vatan düşmanıydık. Devletin radyosu sabah akşam Vatan Cephesi'ne geçenlerin listelerini okuyordu. Mezarlıklarda yatanlar dâhil herkes Vatan Cephesi oluyordu. Bütün bunlar yetmedi, Demokrat Parti 18 Nisan 1960'da bir de Tahkikat Komisyonu kurdu. Komisyon 7 Nisan 1960'ta Demokrat Parti Grubu'nun bir bildiri yayımlayarak CHP'yi halkı kışkırtmakla, askeri ayaklanmaya teşvik etmekle, bütün yıkıcı grupları kendi çevresinde toplamakla suçlaması üzerine kuruldu. 15 üyeli ve üyelerinin tamamı Demokrat Parti milletvekillerinden oluşuyordu.

Komisyonun görevleri şunlardı:

-Muhalefet ve basınla ilgili tüm suçlamaları soruşturmak,

-Her türlü siyasal etkinlikleri denetlemek, yasaklamak ya da izin vermek,

-Her türlü yayını yasaklamak, yayınların basım ve dağıtımını durdurmak.

Komisyon, görev alanlarındaki konularda yargının bütün yetkilerini devralmıştı. Alacağı önlem ve kararlar kesindi ve itiraz edilemezdi. Karar ve önlemlere karşı çıkanlar 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezasına çarptırılacaklardı. Komisyon kararlarının yerine getirilmesinde ihmali görülen yetkililer 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacaktı.

Soldan sağa Türkkan PEKER, Ahmet BRAZER, Osman GÖKÇE, Orhan ERKAN

Yargı benim, yargıç benim, yasa benim, cellat benim demekti bu. Önce suç ya da suçlar uyduracaksın, bütün karşıtlarını suçlu ilan edeceksin, kendi koyduğun kurallara göre onları yargılayacaksın ve en sonunda ipi de sen çekeceksin. Nasıl, çok demokratik ve çok özgürlükçü bir yönetim değil mi?

Bu komisyon 19 Nisan 1960'da bütün siyasi etkinlikleri durdurdu ve 27 Mayıs 1960'da da ihtilal oldu.

Anlatmaya çalıştığım şu ki bu dönemde başlangıçta özgürlükçü görünenler giderek diktatörleşmişlerdi. Seçim yoluyla ve halka özgürlük sözverisi ile iktidara gelenler, evlilikteki cicim ayı örneğinde olduğu gibi, güler yüzlü maskelerini söküp atmışlar ve gerçek baskıcı kimliklerini ortaya çıkarmışlardı. Yani halkı kandırmışlardı. DP'nin hürriyet havarileri 1950'de nereden başlamışlardı işe 1960 da nereye gelmişlerdi? Bunları yaşamıştık ve fakat bu örneğin yinelenebileceğini hiç düşünmemiştik.

Benim ilk meslek yıllarımda Isparta'da gördüğüm hoşgörülü hava da tıpkı Demokrat Parti'de olduğu gibi gelişti. 27 Mayıs 1960 İhtilali'nin sonrasındaki siyasal iktidarlar, yukarıda anlattığım

gibi önceleri özgürlükçü, demokrat ve hoşgörülü görünüyordular. Adalet Partisi de böyle yaptı. Ama sonraları mengene giderek sıkıştı.

O günleri bilmeyenler Balyoz Harekati'nı bu günkü bir olay sanırlar. Bu günkü **Balyoz Darbe Planı Davası** gelir akla. Oysa siyasi literatürümüzde balyoz daha önce de kullanılmıştı. Biz geçmişte de bir **Balyoz Harekati** yaşamıştık.

27 Mayıs 1960 sonrasında gelen sağ iktidarlar mengeneyi gittikçe sıkıştırmaya, sol muhalefeti sindirmeye başlamışlardı ve toplumsal kargaşa ortaya çıkmıştı. Bunun arkasından 12 Mart 1971 Muhtırası geldi. 26 Mart 1971'de Nihat Erim Hükümeti kuruldu. Birçok ilde sıkıyönetim ilan edildi. Gazeteci, yazar, sendikacı, öğrenci ve öğretim üyeleri tutuklandı. TİP (Türkiye İşçi Partisi), DİSK (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) kapatıldı. Başbakan Prof. Dr. Nihat Erim olay çıkaranları kastederek "**Tedbirler balyoz gibi kafalarına inecektir**" diye demeç verdi. O günlerde buna **Balyoz Harekati** dendi. Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idamları da bu döneme denk düşer (6 Mayıs 1972). Bunun üzerine Mahsuni Şerif bir türkü yaktı, bir beddua türküsü:

Köşkün sarayın yıkılsın
Erim erim eriyessin
Umudun suya dökülsün
Erim erim eriyessin
Çölden çöle sürünesin

Musa isen Tur-i Sinan
Haktan gelmiş idi İnan
Yesin seni yılan Çayan
Erim erim eriyessin
Sürüm sürüm sürünesin

Aslan pençesi vurulsun
Çayın Deniz'de kurusun
Gözlerin yansın çürüsün
Erim erim eriyessin
Sürüm sürüm sürünesin

Mahzuni'yi severidin
Ona sevgilim deridin
Candan başka ne yeridin
Erim erim eriyessin
Sürüm sürüm sürünesin

Erim Hükümeti 22 Mayıs 1972'de sona erdi ve
Nihat Erim, 19 Temmuz 1980 günü İstanbul'da,
Dragos Deniz Kulübü'nün önünde otomobilinden
inerken Dev-Sol militanlarınca öldürüldü.

Yani benim Isparta'daki ilk yıllarımda karşılaştığım
hoşgörülü siyasi hava bir aldatmaca ve bir fırsat
kollamacadan ibaretmiş. Biz anlamamışız yalnızca.

İşin aslında bu hep böyle olmuştur. Demokrat
Parti böyle gelmiş böyle gitmiştir. Adalet Partisi
böyle gelmiş böyle gitmiştir. Anavatan Partisi,
Doğru Yol Partisi, Refah Partisi hep böyle
gelmişler böyle gitmişlerdir.

Bugünkü iktidar da böyle geldi. **"Biz değiştik"**
diyerek, **"Gömleği çıkardık"** diyerek geldi.
Özgürlük, demokrasi sözverileriyle geldiler
ama bugün en ünlü gazeteciler, Genel Kurmay
Başkanı, Kuvvet Komutanları dâhil en üst rütbeli
komutanlar, üst düzey bürokratlar, avukatlar,
üniversite öğretim üyeleri, üniversite öğrencileri,
sivil toplum önderleri ve hatta milletvekilleri
hapislere tıklandı. Oysa ne çok yazar, çizer AKP'yi
desteklemiş, övmüş, öne çıkarmıştı ilk yıllarında.
Ne çok aldanıyor ulusum, ne çok aldanıyoruz
bizler iflah olmaz bir biçimde.

§

Ahmet Brazer, ben ve şoförümüz Mahmut kırık
dökük bir Willys arabanın sırtında Isparta Orman
Başmüdürlüğü'nün orman yollarını planlamak
için bütün hafta arazideydik. Atandıktan sonra
Müdürümüz Orhan Erkan da bizimle birlikte
gelirdi. Pazartesi çıkıyor, cumartesi
dönüyorduk. O dağ senin bu dağ benim diye
koşuyor ve hevesle çalışıyorduk:

Tor taylar gibiydik Toroslarda
Koşardık yalınayak
Çırılçıplak
Hayallerimiz vardı
Büyük büyük
Kınından çekilmiş kılıç gibi
Karanlığa parlardık

Yıldızlar avuçlarımızda
Taş yastıkta başımız
Düşlerimiz vardı
Venüs'e uzanan
Ardıç kokan, çam sakızı kokan, kekik kokan

Yeşile boyardık tüm dağları
Akdeniz'in ak köpüklü mavisi
Yeşil yamaçlara yansırı
Sürüsünün arkasında Türkmen kızı
Çiçekkırı giysiler içinde
Türkü çağırırdı
Yeşilçamlar altında

Elif saçlarını tarardı
Utangaç
Aslı'nın saçları kulaç kulaç
Alevler içinde yangın harmanı
Telli Senem Tanır'da
Koynunda kesik bir belik saç
Siyim siyim ağlardı
Berit Dağı'na karşı

Berit Dağı

Sürmeli Bey Çukurova'da
Başı göğsüne gömük
Yüreği darda
Yanardı göğnük göğnük

Hasretim olun dağlar
Bu size yeter
Gurbetim olun dağlar
Bu size yeter
Ahretim olun dağlar
Bu size yeter (2)

Her gün çiğ arazide saatlerce yürüyorduk.
Öğleleri bir subaşı, üç beş zeytin tanesi, üç beş gram peynir ya da tahin helvası bize yetiyordu. Akşamları çalıştığımız yörenin bölge şefliklerinin kuru binalarında kuru bir odaya geliyorduk. Burada kuruyorduk çilingir sofrasını yine soğuk yiyeceklerle. Bir yandan da pergeller, cetveller ellerimizde tahta masanın üzerindeki açık haritada daha sonraki yıllarda yapılacak yolların güzargahlarını saptıyorduk. Çok istekli, çok heyecanlı çalışıyor ve umutlanıyorduk gelecekten.

Muhalefetin planlı kalkınma isteklerine karşı iktidardaki Demokrat Parti milletvekilleri ve hükümet üyelerinin **“Bize plan değil pılav lazım”** tekerlemelerinin geçerli olduğu ve alkışlandığı bir dönemden 27 Mayıs 1960 İhtilali ile planlı kalkınma dönemine girmiştik. Bu konuda 1961 Anayasası'nın ilgili hükümleri şöyleydi:

“IV. İktisadi ve Sosyal Hayatın Düzeni

“Madde 41- İktisadi ve sosyal hayat, adalete, tam çalışma esasına ve herkes için insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlanması amacıyla düzenlenir. İktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı demokratik yollarla gerçekleştirmek; bu maksatla, milli tasarrufu arttırmak, yatırımları toplum yararının gerektirdiği önceliklere yöneltmek ve kalkınma plânlarını yapmak Devletin ödevidir.

“IV. Kalkınma

“a) Kalkınma Plânı ve Devlet Plânlama Teşkilâtı

“Madde 129- İktisadî, sosyal ve kültürel kalkınma plâna bağlanır. Kalkınma bu plâna göre gerçekleştirilir.

“Devlet Plânlama Teşkilâtının kuruluş ve görevleri, plânın hazırlanmasında, yürürlüğe konmasında, uygulanmasında ve değiştirilmesinde gözetilecek esaslar ve plânın bütünlüğünü bozacak değişikliklerin önlenmesini sağlayacak tedbirler özel kanunla düzenlenir”.

Anayasanın bu hükmüne uygun olarak 30 Eylül 1960'ta Başbakanlık'a bağlı Devlet Planlama Teşkilatı kurulmuştur.

Ahmet ve beni asıl heyecanlandıran ve umutlandıran bu gelişmeydi. Bizler siyasal anlayışımız gereği planlı kalkınmaya gönül verenlerdendik. İşte şimdi de plan yapıyorduk. Bu planlar ormanlarımızın bilim ve tekniğe en uygun bir biçimde işletilmesi, geliştirilmesi ve korunması için uzun dönem orman yolları planlarıydı. İTÜ'den, ODTÜ'den, Karayolları'ndan ve ilgili diğer kanallardan ne çok kitap ve çeşitli yayın biriktirmiştik yol planları ve yapımı konusunda. Yaptığımız işe bilgisizlik gölgesi düşsün istemiyorduk. Bu planlar varken politikacılar, partililer, sözümona önde gelen hatırlı kişiler, çıkarıcılar vb çevrelerden gelen istek ve baskılarla orman yolları yapılamayacağına, geçiş güzargahlarının değiştirilmeyeceğine inanıyorduk.

Bizimkisi çok saflıkmış değil mi? Evet, çok safmıyız! Orman yolları planları bir ayrıntı işmiş, olsa da olur olmasa da. Ama ülkenin planlı kalkınması hayalimiz ne de boş hayalmış geç anladık, aldanmıyız:

Gökyüzünün başka rengi de varmış!
Geç farkettim taşın sert olduğunu.
Su insanı boğar, ateş yakarmış!
Her doğan günün bir dert olduğunu,
İnsan bu yaş gelince anlarmış (3)

Meğer daha büyük ve küresel planlar varmış bizim bilmediğimiz. Dünyanın bu bölgesi ve başka bölgeleri de meğer dünya hâkimleri tarafından daha önce planlanmış. Hiç bir başka devlet bu planlara uygun düşmeyen hiç bir değişikliği yapamazmış. Ne bilelim biz?

Şimdi geriye dönüp bakıyorum ve kendi kendime soruyorum, ne kaldı o günlerden diye. Çok şey değil, belki de hiç bir şey değil! Yitik ilanı gibi **(Hükümsüzdür)** deyip geçilebilir.

Fakültedeyken, bir hocamız ormancının meslek hastalıklarından söz etmişti. Bunların başında da soğuk ve çiğ yiyeceklerden kaynaklanan mide hastalıkları ve ağrıların geldiğini söylemişti. O günlerde ve daha sonraki yıllarda ben de dayanılmaz mide ağrıları çektim. Bazı münafıklar buna rakıdandır diyorlar! Kim bilir belki de rakıdandı. Bugün yaşananların yanında sözü bile edilemezse de o günlerden kalanlardan birisi işte bu mide ağrısıdır.

Şiirleşirdik Ahmet'le. Ahmet'in eşi ve sevgili kızı Şebnem İstanbul'daydı. Rakı buğulanınca kadehte Ahmetin de gözleri buğulanırdı ve en çok da aşağıdaki şiiri okurdu:

Ağaç bütün
Işık bütün
Meyve bütün
Benim dünyam param parça

Büyük bir ayna kırılmış
Kırılıp yere dökülmüş
Kainat içine düşmüş
Düşmüş amma param parça

Yaprak yaprak yapıştırdım
Diyar diyar dolaştırdım
Bir alevdir tutuşturdum
Yandım amma param parça (4)

Evet, yürekler param parçaydı. Sevdalar harman olmuştu. Herkesin payına yetecek kadar da sevdalık vardı. İşte o günlerden bir de bu sevdalıklar kaldı.

Bazen arazide gecikiyor, dağ başlarında kalıyorduk karanlıklarda. Arabayı bıraktığımız yeri karıştırıyorduk. Yol yolak bulamıyor ağaçlara, çalılara, taşlara kayalara tutunarak düşe kalka güç bela iniyorduk yamaçlardan.

Davras'ın güney yüzünde bir gece böyle bir macera yaşadık. Şoför Mahmut'un korna sesleri dağları inletiyordu Dereboğazı'nın kenarındaki toprak

yolda. Bir sağa bir sola gidiyordu arabanın ışığı. Görüyorduk ama inemiyorduk. Biz de bir sağa, bir sola gidiyorduk. İniş yolunu bulamıyorduk. Önümüzde yatay bir biçimde uzayıp giden yüksek bir düşüş vardı. Ayağımız bir kaysa, bir pırtsa minare boyu kayaların üzerinden aşağılara düşecektik. Işığımız yoktu. Ahmet sigara içmezdi. Benim de çaka çaka kibritim bitmişti. Ayrıca Ahmet'in yükseklik korkusu ve biraz da kentlilik deneyimsizliği vardı. Elime, koluma yapışıyordu. O gece Ahmet'teki sığınma, bendeki koruma duygusu aramızda bugün de devam eden bir kekoluk bağı oluşturmuştu (5).

Ben Gaziantep Lisesi'ndeyken Siverekli, Süruçlu, Birecikli vb yörelerden Kürt arkadaşlarım vardı. Birlikte yatılı öğrencilerdik. Birbirlerimize keko ya da kekom diye hitabederdik. Böyle hitabetmek hoşumuza gidiyor ve aramızda büyük bir dostluk bağına ifade ediyordu.

Daha sonraki yaşamımda da bu anımı hep canlı tuttum ve seçerek yalnızca çok sevdiğim arkadaşlarım için keko ya da kekom diye hitabettim. Ahmet Brazer de bunlardan biriydi ve birbirimize keko ya da kekom diye hitabederdik. O gecede, o dar gecede kekom elini ver, kekom bu tarafa gel, kekom dikkat et vb biçimlerde birbirimize belki yüzlerce kez kekom demişizdir.

Demem o ki Karacaoğlan'ın "Üç derdim var birbirinden seçilmez-Bir ayrılık bir yoksulluk bir ölüm" dediği gibi benim de,

O günlerden üç anım var saklarım
Bir kekoluk bir sevdalık bir ağır
Anısını çiçek gibi koklarım
Bir kekoluk bir sevdalık bir ağır (6)

Bornova, 12.03.2013

Açıklama

1. Göde, A. Halil, Isparta Efsaneleri, Isparta, 2010
2. Osman Gökçe, Toroslar'da
3. Cahit Sıtkı Tarancı, Otuz Beş Yaş
4. Bedri Rahmi Eyupoğlu, Param Parça
5. Keko: Kardeş (Kürtçe)
6. Osman Gökçe, Davras Anısı

Abraham Maslow Bizi Kandırdı mı?

Cihan ERDÖNMEZ

Kuşku yok sanatçılar gerçekleri bilim adamlarından daha iyi anlatır, elbette sanat okuyuculuğu olanlara. Şiirler, romanlar, tiyatro oyunları, besteler, resimler, operalar... Daha iki gün geçmedi Roger Waters'ın gerçekleri kafamıza çivi gibi çakmasının üzerinden.

Fotoğraf: Cemre DAĞISTANLI

Sinema filmlerinin öğretici değeri bana göre sanıldığından daha yüksektir. Zihnimiz ve aklımız filmlerden çok etkilenir. Farkına varmadan, sindire sindire öğretir filmler. Hele animasyonlar.

Muhtemeldir ki, benim gibi pek çok yetişkin çocuklarının hatırına tanışmıştır animasyon filmlerle. Buz Devri adlı bir film, daha doğrusu film serisi var; animasyon, çocuklar için. Filmin her bölümünde izleyicileri önce bir sincap karşılar. Bir de meşe palamudu. Sincap palamuda sahip olmak, onu korumak için akıl almaz bir çaba gösterir. Her seferinde kaçıtır ama bir biçimde

geri kazanır onu. Hiçbir tehlike onun palamut için mücadelesini engelleyemez. Abraham Maslow göbeğini çatlatırsa gereksinimler hiyerarşisinin açlık üzerinde yükseldiğini sincaptan daha iyi anlatamazdı.

Maslow teorisini geliştirdiğinde takvim yaprakları 1943 senesini gösteriyordu. Teoriyi çeşitli açılardan okuyabilirsiniz. Örneğin, en basit okuma şudur: İnsan da diğer hayvan türleri gibi önce açlık ihtiyacını gidermeye odaklanır. Sonra güvenlik vs. vs.

Tarih elinden ekmeği alınan insanların savaşları ile doludur. Çünkü savaşın en kötü sonucu savaşmadığınız zaman başınıza gelecek olandır: Ölüm.

Tarihte bilinen ilk protestonun nedeni ekmektir; MÖ. 1152 yılında antik Mısır'da, Dair-El madina bölgesinde III. Ramses'e karşı ayaklanan çiftçiler hak ettikleri ödemelerin zamanında yapılmaması nedeniyle iş bırakmışlar, yani bugünkü anlamda greve gitmişlerdi.

Gezi Parkı üzerine AVM, rezidans, kışla (ya da her ne ise) yapma girişimleri ile başlayan protestolar ve mücadeleye bu perspektiften bakmak hem tarihin akışını daha iyi okumak anlamına gelir hem de Maslow'dan 70 yıl sonra Maslow'a bayrak açmak.

Çevre protestoları, çevresel aktivizm, çevre hareketleri ya da çevresel adalet... Konuya hangi isimle yaklaşırsanız yaklaşın çok eski zamanlara ulaşan bir derinlikle karşılaşmazsınız. Çünkü çevreye yönelik müdahalelerin dönüp dolaşıp ekmeğinizi ve yaşam güvenliğinizi tehdit edeceğinin anlaşılması tarihsel süreç içerisinde yeni sayılabilecek bir durumdur.

Çeşitli çevre bileşenlerine (ormanlar, denizler, ırmaklar ve göller vb.) yönelik korumacı hareketlerin 19. yüzyılın sonlarından itibaren ABD başta olmak üzere Batı'da görülmeye başlandığı bilinse de, bugünkü anlamda bir sosyal hareket olarak çevre protestolarının 1970'lerden daha geriye dayandırılması kolay olmayacaktır.

Çevre protestoları denilince ilgili ilgisiz herkesin aklına gelen ilk şey sanırım Greenpeace olacaktır.

ABD'nin gerçekleştirdiği nükleer denemeleri protesto etmek amacıyla 1971 yılında Kanada'da kurulan Greenpeace bugün 40'tan fazla ülkede örgütlenmiş durumdadır. Şiddete dayalı olmayan bu aktivist grubun protesto eylemlerinin örneklerini hem farklı ülkelerden hem de ülkemizden hatırlamak olanaklı. Greenpeace'in Türkiye ofisinin kurulduğu 1992 yılı ülkemizde çevre protestolarının bir sosyal hareket haline gelmesinin de miladı sayılabilir.

Sizleri bilmem ama Türkiye'de çevre protestoları denildiğinde benim ilk aklıma gelen Bergama köylüleridir. 1989 yılında Eurogold adlı bir madencilik şirketi, Türkiye'de 500'den fazla bölgede varlığı bilinen altın yataklarından biri olan Bergama'nın köylerinde arama ruhsatı alır. O sırada Bergama Belediye Başkanlığı yapan Sefa Taşkın televizyonda altın madenciliğinin çevreye verebileceği zararlara ilişkin bir belgesel seyrediyor. Bunun üzerine köylerin muhtarları ile iletişim kurar ve konuyu ilçenin bir numaralı gündemi haline getirir.

Bergama köylülerinin tarihe kayıt düşen ilk protesto eylemi Ekim 1996'da gerçekleşir. Şirket altın arama faaliyetlerini gerçekleştirmek için OGM'den de aldığı izinle ağaç kesimine başlar. Bu bardağı taşıran son damladır. Köylüler İzmir-Çanakkale karayolunu yedi saat süreyle ulaşıma kapatırlar. Bunu ilçe merkezinde belden yukarıları çıplak köylü erkeklerin¹ bildiri dağıtması, yerel referandum, idari davalar, hukuk mücadelesi, hukukun etrafından dolanmalar, medyanın satın alınması vs. vs. izler².

1. Geleneksel olarak köylü erkeklerin üstsüz protestoları, Femen grubuna üye kadınların üstsüz protestolarından yöre, kültür ve sosyolojik koşullar dikkate alındığında daha fazla yadırganacak bir durum oluşturmaktadır. O nedenle Bergama köylerinin protestocu erkekleri eylem tarzı açısından Femen grubunun öncüsü sayılabilir.

2. Bergama protestoları ile ilgili detaylı bilgi sahibi olmak isteyenler için;

- Av. Noyan Özkan, 2004. Bergama Köylülerinin Mücadelesi. Savunuculuk ve Politikaları Etkileme Konferansı Yazıları 1, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sivil Toplum Kuruluşları Eğitim ve Araştırma Birimi.
- Voulvouli, A. 2011. Grassroots mobilisation in Turkey: The transnational character of local environmental protests. International Journal of Academic Research, 3 (1), 881-888.
- Özer Akdemir, 2013. Bergama'dan tarihe son notlar (<http://www.tr.boell.org/web/111-1629.html>, erişim tarihi:06.08.2013).

Türkiye’de çevre protestoları açısından birkaç farklı örnekten söz etmek gerekirse; Akkuyu Direnişi, Arnavutköy Semt Girişimi, Karadeniz Otoyolu Direnişi, İlsu Barajı (Hasankeyf) Direnişi ilk anda akla gelenlerdir. Halen devam eden çevre protestolarına bakıldığında ise Amasra ve bölgesindeki termik santrallere karşı yörede oluşan sivil inisiyatif, ülkenin çeşitli bölgelerinde ve özellikle Karadeniz’de HES’lere karşı protestolar ve mücadele ile İstanbul’da üçüncü köprüye karşı mücadele sayılabilir.

Aslını soracak olursanız, Gezi Parkı protestosu, ülkemizin beceriksiz ve demokrasiyi içselleştirmemiş yöneticileri olmasa, yukarıda saydıklarımızdan çok daha küçük bir örnek olarak kalmaya mahkum bir eylemdi. Bir kent içi parkın korunmasına, oradaki ağaçların ve yeşil dokunun devamlılığına odaklanmış, üniversiteli gençlerin ağırlığını oluşturduğu bir grup tarafından şekillendirilmiş, basit, barışçıl ve hatta biraz da eğlenceli bir eylemdi Gezi başlangıçta. Bu basit protesto eylemini toplumsal bir direnişe çeviren, çevreden alıp pek çok hükümet uygulamasına yönelten, ülke ve kent idarecilerinin (yönetici değil, idarecilerinin) akıl almaz şiddet uygulamaları ve ayrımcı yaklaşımlarıydı. Bu gerçeği orada olan olmayan herkes çok iyi biliyor elbette. Bu gerçeği görmek için hiçbir detaya girmeden yalnızca “Kırmızılı Kadın” fotoğrafına bakmak bile yeterli.

Gezi direnişi ile ilgili pek çok yazı yazıldı, görüş ortaya atıldı. Siyasal içerikli olanı da vardı, sosyolojik olanı da, sportif olanı da vardı, ekolojik olanı da; iç mihraklar da yazdı dış mihraklar da, hükümet yanlıları da yazdı muhalif olanlar da; doğrular da söylendi, eğriler de... Söylenmemiş ne kaldı ki? Bence kaldı bir şeyler. Hem de önemli bir şeyler.

Bilim dünyası ile sanat dünyası arasındaki en önemli çatışmadır bence Maslow’un teorisi. Akademisyen dostlarımız derslerinde öğrencilerine anlatırlar, anlatmak zorundadırlar; Açlık her şeyden önce gelir, insan önce açlığını gidermeye odaklanır, açlığı gidermek diğer bütün ihtiyaçlardan önceliklidir diye. Oysa bunu hiçbir sanatçıya kabul ettiremezsiniz. Düşünsenize, Mel Gibson’ın hem yönetip hem de başrolünü oynadığı Braveheart (Cesur Yürek) filmini. Hani İskoçların

İngilizlere karşı bağımsızlıklarını kazanmak için verdikleri mücadelenin öyküsünü. Son sahnede, öykünün kahramanı idam edilmeden hemen önce var gücüyle nasıl bağırıyordu? Açlık diye mi özgürlük diye mi?

Maslow bilerek ya da bilmeyerek tarihin en büyük kandırmacalarından birinin bilimsel ortağıdır. Tok ve güvende olmak istiyorsan diğerlerinden fedakârlıkta bulunacaksın. Diğerlerinden, örneğin özgürlükten. Evet, tabi. Gerçek bu olsaydı, Mustafa Kemal’in Anadolu’ya geçip ulusal mücadeleyi başlatmak yerine İngiliz Muhipleri Cemiyetine katılması gerekmez miydi?

Gezi direnişinin en önemli yanı özgürlüğün karın doyurmaktan daha önemli olduğunu bir kez daha göstermiş olmasıdır insanlara. İnsanlara... Karnını doyurduğunuz bir köpek bütün yaşamını size adayabilir. Ama insan için karnını doyurmaktan, tok olmaktan daha önemli şeyler vardır ki bunların başında özgürlük gelir. İşte bunun içindir ki Gezi’de, idarecilerin tabiri ile birkaç ağaç için başlayan eylemin büyüyüp yurt çapına yayılmasının asıl nedeni, eylem odağının tokluk ve güvenlik arayışından özgürlük arayışına doğru hızlı bir geçiş yaşamasıdır.

Binlerce yıldır bütün sanatçılar anlatmaya çalıştılar insanlara özgürlüğü. Sanat okuyuculuğu olanlar bunu anladılar. Olmayanlar ise Abraham abinin tokluk teorisini rehber edinip iki dilim ekmek için didinip durdular. İnsanlık tarihine bir de bu açıdan bakın. Her şey açık ve anlaşılır olacaktır. Tarihte bilinen ilk protesto Mısır’da ekmek içindi. Mısır’da hala protestolar var, insanlar ölüyor; ama ekmek için değil.

Gezi bize bir kez daha özgürlük-ekmek ikileminin insani yönünü anlattı. Elbette anlayanlara.

Son olarak; elbette özgürlük ve ekmek çatışmak zorunda değil. İkisi bir arada olduğunda değmeyin insanoğlunun keyfine!

Orman Ekosistemi İçinde Özel Ağaçlandırma İzinlerinin Kime Ne Yararı Olur?

Prof. Dr. İlçin ASLANBOĞA

Orman Yük. Müh., Peyzaj Mimarı

Sorunun yanıtını bir örnek üzerinde irdeleyelim.

Varsayalım ki Orman İşletme Müdürlüğü amenajman planında bozuk orman olarak vasıflandırılmış olan aşağıdaki orman içi açıklığı, özel ağaçlandırma yapmak isteyen bir şahsa tahsis etmiştir.

Bu şahsın kağıt üzerindeki okunan, resmi talebi özel ağaçlandırma yapmaktır.

Ağaçlandırma çalışmaları, arazinin mülkiyeti kime ait olursa olsun genelde üç ana hedefe yönelik yapılır:

1. **Ekonomik;** bu hedefe ormanlarda orman ağaçlarının ana ve yan ürünlerinden yararlanarak, tarım alanlarında da meyve ya da endüstriyel bitki plantasyonları kurarak ulaşılır.
2. **Ekolojik;** bitki örtüsünün antierozyonel, hidrolojik, rüzgar kontrolü, hava sağlığı vb. etkilerinden yararlanmak üzere yapılır.
3. **Estetik;** bitki örtüsünün görsel değerlerinden yararlanmak, parklar, bahçeler, rekreasyon alanları vb. oluşturmak amacıyla yapılır.

Mülkiyeti devlete ait olan ormanlar üzerinde özel şahısların arazi kiralayarak ya da izin hatta teşvik alarak yapmak istedikleri özel ağaçlandırma taleplerinin temel amacı ekonomiktir.

Ağaçlandırma başarılı olmuş ise ağaçlandırılan alanın kuşkusuz ekolojik ve estetik yan etkileri de olabilir.

Orman içi açıklıklarda ağaçlandırma yaparak ekonomik amaca iki yolla ulaşılabilir:

1. Orman vejetasyon formasyonuna sahip ancak bitki örtüsünü doğal ya da insan kaynaklı bir nedenle yitirmiş olan açık bir arazi üzerinde, orman ekosistemini bozmadan doğal orman örtüsü aynı yetişme muhiti ırklarını koruyarak en az emek ve masrafla yeniden kurulabilir. Ağaçlandırmayı yapan kişi ya da kurum başta odun ham maddesi olmak üzere ormanın diğer ürünlerinden de yararlanarak ekonomik hedefe ulaşabilir. Bu uygulamada, ormancılık bilimi ve ekonomisine göre doğanın sunduğu yetişme ortamı verilerine uyum esastır. Uygun silvikültürel girişimlerle ürün alındıktan sonra ormanın kendi kendini yenilemesi beklenir. Ormandan en ekonomik yararlanma biçimi budur. Ağaçlandırma eylemine ancak, orman kendini yenileme şansını yitirmiş ise başvurulur. Uygun ağaçlandırma tekniğinin ve tür seçiminin belirlenmesinde de yetişme ortamının verileri öncelikle dikkate alınır. Kültürel müdahaleler (sulama, gübreleme vb.) ancak ekonomik beklentilerin elverdiği ölçüsünde yapılabilir.
2. Orman ekosistemi içindeki açık alanlarda ekosistem içinde yoğun olarak bulunmayan bitkiler (örneğin: kestane, badem, ceviz, tıbbi

aromatik bitkiler ya da diğer meyve ağaçları vb.) ile de ağaçlandırma yapılabilir. Ancak, bu durumda girişimci hedefine ulaşma yönünde başlangıçta bilimsel gözlemlere ve benzer alanlarda yapılan ağaçlandırma girişimlerinde elde edilen deneyimlere dayalı konuları dikkate alması gerekir.

Bu konular:

- Alanda mevcut otsu-odunsu her türlü doğal bitki örtüsü, kültür bitkileriyle girişecekleri kök ve ışık savaşımını önlemek amacıyla alandan uzaklaştırmalıdır.
- Doğal bitki örtüsüyle ortak yaşam kurmuş ya da asalak yaşayan bakteri ve mantarların (*Armillaria*, *Rosalina* vb.), ve meyve dip kurtlarının (*Capnodis* vd.) kültürel bitki örtüsü üzerindeki olası olumsuz etkilerini uzun vadede engellemek için doğal floraaya ait tüm bitki kökleri temizlenip arazi en az iki yıl boş bırakılmalı ya da bu süre içinde kuru tarım yapılmalıdır.
- Hedef ekonomik ve birim alandan azami miktarda ürün alabilmek olduğuna göre üretici bu uygulamada her türlü kültürel müdahaleye (sulama, gübreleme, ilaçlama vb.) hazır olmalıdır.
- Orman içindeki açıklığa getirilen kültür bitkilerinin meyveleri, tohumları, yumruları ve de her şeyden önce sulama için kullanılacak su, yaban yaşamı için cezbedici olmakta, yakın çevrede yaban hayvanları popülasyonu artmakta ve ürüne ortak olmaktadır. Yaban yaşamını bertaraf etme ya da araziye girmelerini engelleme yönünden alınacak her türlü önlem doğal yaşamı olumsuz etkilediği gibi ekonomik hedefe ulaşmayı da zorlaştırmaktadır.
- Arazi üzerinde alt yapı hazırlamaya yönelik faaliyetler (tesviye, teraslama, iri taş ve kayaların ayıklanması, yer altı suyu kullanımına yönelik tesisler, ulaşım-enerji hatları, depo vb.) doğal yapı üzerinde kalıcı etkiler yaratmaktadır.

Tahsis talebi eğer orman ekosistemi içinde herhangi bir nedenle bitki örtüsünden yoksun kalmış bir açık alanın erozyon kontrolü, ekonomik

ya da diğer ekolojik nedenlerle yeniden doğal orman ekosistemine kazandırmak ise, söz konu alandaki bitki örtüsü bu günkü haliyle otsu - yarı odunsu - odunsu çalı aşamasını geçmiş, klimaksa (ekosistemin dikte ettiği karışımlardan oluşan nihai bitki formasyonuna) ulaşmak üzeredir. Başka bir deyişle açık alan doğal süksesyon aşamalarının tek ve çok yıllık otsu bitkilerle örtülenme aşamasını geçmiş, neredeyse tamamı odunsu bitkilerden oluşan maki florası ile kaplanmış, ayrıca yakın bir gelecekte klimaks bitki formasyonunu oluşturacak kızılçam ağaçları gençliğine yeterli sıklıkta sahip durumdadır. Alanda güncel durumda erozyon problemi yoktur ve alan doğal yollarla ekonomik ve ekolojik işlevlere sahip orman örtüsüne yakın gelecekte kavuşmak üzeredir. Bu durumda ormancılık ekonomisi bakış açısından söz konusu alanın çeşitli teknik yöntemler kullanarak insan eliyle yeniden ağaçlandırılmasına gereksinimi yoktur

Eğer özel ağaçlandırma talebinin amacı (gerçekten) orman içindeki açık alanda kültür bitkileri üretimi ise, yukarıda sayılan sakıncalar nedeniyle girişimin ne şahsa ne de ülkeye ekonomik katkısı olmayacaktır.

Hal böyle iken; bu alan özel ağaçlandırma için neden tahsis edilir, bu uygulamaların ormanlarımızı parça parça edip elden çıkarmamız dışında kime ne yararı vardır dersiniz?

Süksesyon: Vegetasyon formasyonlarının klimaksa (dengeli vegetasyona- bitki örtüsüne) ulaşana kadar geçirdiği aşamalar

Klimaks: Belirli çevre koşullarına (iklim, toprak, topoğrafik yapı, biyotik faktörler) optimal olarak uyum sağlamış olan ve süreklilik gösteren bitki toplumu.

Gençlik: Doğal ya da ağaçlandırma yöntemleri (ekim-dikim) yoluyla bitki örtüsü oluşturma çalışmalarında, ağaçların işlevse olgunluk yaşına gelip kapalı meşcere oluşturmalarına kadar geçen süre içinde alan üzerinde bulunan genç bitkiler.

Maki bitki örtüsü: Yazları kurak ve sıcak, kışları ılık ve yağışlı geçen Akdeniz İklim Tipi etkisi altında olan bölgelere uyum sağlamış çalı formundaki bitki örtüsü.

Belge Nedir?

Alaettin KENDİR
Orman Yök. Müh. - 1964

Fotoğraf: Güngör GENÇ

2012 yılında Orman ve Av'a gönderdiğim iki yazımın yayınlanmasından cesaret alarak çok zamandır yazmayı düşündüğüm bu konuyu, sonunda yazmaya karar verdim.

Bir televizyon kanalında, sinema ve tiyatro oyuncusu Selçuk YÖNTEM'in sunduğu bilgi yarışma programı var. Sunucu, soruyu soruyor, yarışmacı nedir veya kimdir, şeklinde yanıtıyor. Nedendir bilmiyorum. Örneğin; T.C'nin kurucusunun adı nedir? sorusuna yarışmacı, M. Kemal ATATÜRK kimdir, şeklinde yanıt veriyor. Ben de bu yanıtlama şeklinden esinlenerek yazımın başlığını böyle koydum.

Okuyucuları meraklandırmadan, hemen sorunun yanıtını veriyorum:

6100 sayılı HMK. Md.- 199: Uzmanlık konusu vakıaları ispata elverişli yazılı veya basılı metin, senet, çizim, plan, kroki, fotoğraf, film, görüntü veya ses kaydı gibi veriler ile elektronik ortamdaki veriler ve bunlara benzer bilgi taşıyıcıları bu kanuna göre belgedir.

6100 sayılı HMK. Md.- 204 : ... yetkili memurların görevleri içinde usulüne uygun olarak

düzenledikleri belgeler, aksi ispatlanıncaya kadar kesin delil sayılır.

Orman yüksek mühendisi veya orman mühendisi meslektaşlarım (harita mühendislerini de katabilirim) arasında bir tartışmanın olduğunu duyuyorum. Sorun şu:

Bazıları: Çekişmeli yer, memleket haritasında yeşil renkli orman alanında kaldığı halde, bu haritanın yapımına dayanak teşkil eden hava fotoğrafında, incelemeyi yapan teknik kişi tarafından üzerinde

orman bitki örtüsü görülmemesi nedeniyle orman sayılan yerlerden olmadığı şeklinde, düşündükleri.

Bazılarının ise (Ben dahil): Memleket haritası, amenajman planı (haritası) ve hava fotoğraflarının yasaya göre belge sayıldığı, belgenin doğruluğunu, incelemeyi yapan teknik kişinin tartışamayacağı, belgeyi aynen kabul etmek durumunda olduğu, şeklinde, düşündükleri.

Bu konuyu aydınlatıcı Yargıtay kararını, Orman Mühendisi Salih KILIÇARSLAN'ın 2000 YILI BİLİRKİŞİLİK SEMİNER NOTU'nda buldum: Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 15.02.1991 gün ve 1991/606 esas,1991/1516 sayılı kararında:

“Bir taşınmazın orman olup olmadığının belirlenebilmesi için uygulamada ve önemli hukuki dayanak bu belgelerdir. **Haritaların ve hava fotoğraflarının kişisel düşüncelerle yok sayılması veya bu belgelerde var olan bulguların bir tarafa itilmesi, olayı dayanaksız bırakmaktadır** ve asla kabul edilemez. Hava fotoğrafları ve memleket haritaları gerçeğin ifadesidir. Taşınmazların bu gün var olan fiili durumu önemli değildir. Orman bitki örtüsü tahrip edilmiş olması o taşınmazı orman olmaktan çıkarmaz. Bu sebeple taşınmazların öncesi araştırılmalıdır.

4785 sayılı kanun ile tüm ormanlar devletleştirilmiştir. 1945 yılında yürürlüğe giren bu yasaya göre anılan tarihli bir taşınmaz orman ise veya 3116 sayılı yasa gereği tahdit edilmiş ise bu taşınmazın bitki örtüsü kaldırılrsa dahi salt toprağı yine orman sayılan yerdir. Taşınmazların orman olup olmadığı, hava fotoğrafları, memleket haritası ve amenajman planları ile saptanabilir. **Bu belgeler bilirkişilerce tartışma konusu yapılamaz.** Kaldı ki ormanlardan zilyetlik ve tapu ile yer kazanma olanağı sağlayan 3402 sayılı yasanın 45. maddesinin ilgili fıkraları Anayasa Mahkemesince iptal edilmiştir. O halde bu yollarla ormandan toprak kazanılamaz. Bu durumda değinilen hava fotoğrafları, memleket haritası ve amenajman planları uygulanarak taşınmazlar bu belgelerde orman olarak gözükiyorsa ormanların zilyetlikle kazanılamayacağı ve bu belgelerin tartışılmayacağı göz önüne alınır. Taşınmazın öncesi, toprak yapısı, bitki örtüsü, çevresi yeniden incelenip evvelce orman ise bu taşınmaz

üzerindeki tesis edilmiş tapunun hukuki değerinin olmayacağı, zilyetlik ile kazanılamayacağı düşünülmelidir.” denilmektedir. Kararın, önemine binaen Sn. KILIÇARSLAN'IN verdiği metnin tamamını aldım.

20.HD.4.6.1992T.1885E,2696K. Sayılı kararda;bu belgeler (MAH) yerlerine uygulanmalı, taşınmazın bu belgelerde nasıl nitelendirildiği,.... denmek suretiyle 20. HD'nin de benzer karar verdiği görülmektedir.

Kararlarda belirtildiği üzere; **Memleket haritası, amenajman planı (haritası) ve hava fotoğrafı (M. A. H) belge olarak kabul edilmiştir.**

Bu belgeler incelemeci (bilirkişi) tarafından tartışma konusu yapılamaz. HMK'na göre aksi ispatlanıncaya kadar kesin delil sayılır.

1- Bu yasal düzenlemeye göre çekişmeli yer, memleket haritasında yeşil renkli orman alanında kaldığı halde, hava fotoğrafında, incelemeyi yapan teknik bilirkişi tarafından üzerinde orman bitki örtüsü görülüyor ise nasıl bir karar verilmeli?

İlgililerce bilindiği üzere memleket haritaları, hava fotoğraflarından üretilmektedir. Yani, memleket haritalarının kaynağı ve dayanağı, hava fotoğraflarıdır. Sözü edilen memleket haritası ve hava fotoğrafından, Harita Genel Komutanlığı belgelerinin anlaşılması gerekir. Bu Komutanlık dışındaki belgeler hukuki belge sayılmamaktadır.

Yukarıdaki açıklamalara göre memleket haritası ve hava fotoğrafı hukuki belgedir, aksi ispatlanıncaya kadar kesin delil sayılır. O halde memleket haritasının dayanağını oluşturan hava fotoğrafında da orman görüldüğünün kabulü gerekir. Aksi halde hava fotoğrafı inkâr edilmiş olur, bu da yasaya ve Yargıtay kararlarına aykırılık oluşturur. Hele de memleket haritasının yeşil boyalı yerinin, orman olmadığını iddia etmek bizi yanlışla götürür. (Fidanlık, meyvelik gibi yeşil alanlar hariç).

2- Orman kadastrosu kesinleşen yerlerde, incelemeyi yapan teknik bilirkişinin görevi, incelenen yerin kadastrusunun saptandığı sınırların içinde veya dışında kaldığını belirlemektir. Kesinleşen orman kadastrosu hukuki gerçek, hukukun bittiği yer olduğu için kesinleşen orman kadastrosu sınırları içinde kalan yer için (orman sayılan veya sayılmayan)

yer ifadesi kullanılması yanlıştır. Orman kadastro sınırları içinde veya dışında ifadesi kullanılmalıdır. İçinde ise artık orman sayılan yerlerden olup olmadığı tartışılmaz, ormandır. Nasıl ki “Tapu kayıtları, taşınmaz mallardaki mülkiyet hakkının belgesi ve göstergesidir.” (İBK.22.3.1996E.1993/ 5.K.1996/1) ise, kesinleşen orman kadastrosu da aynı şeydir.

3- Yine bir tartışma da orman açıklıkları ile ilgilidir. Öteden beri ziraat alanı olarak kullanılan yerler ile dört tarafı devlet ormanı ile çevrili yerlerin orman sayılan yerler olduğu konusunda duraksama olduğu görülmektedir. Bu konudaki Y.20.H.D.17.3.1997, 1997/2351-3020 sayılı kararı: Yasa hükmüne göre (orman içi açıklıklar) tabiri kullanılmış olup, bu kesimlerin ormandan açılmış olup olmaması, yani öncesinin orman olup olmaması gibi ayrı bir kurala yer verilmemiştir. Madde metni tartışmaya, yoruma gerek duyulmayacak kadar açıktır. (Orman içi açıklıklardan yararlanılarak tarım ve inşaat yapılamaz) denilmekle, hangi nedenle olursa olsun açıklıklarda tarım ve inşaat tescile izin verilmemiştir. Esasen, bu yerlerin öncesinin orman olması gibi bir zorunluluğa yasa koyucu gerek görseydi aynen yasaya alırdı. Kaldı ki, öncesi orman olan yerler açıldığında zaten (orman bitkileri yok edilse dahi, salt orman toprakları orman sayılan yerdir) kuralını gerek Dairemiz, gerek Yargıtay Hukuk Genel Kurulu sürekli uygulamaktadır. Bu olgu da yasadan kaynaklanır. Zira, 6831 sayılı yasanın 1. Maddesinde orman tarif edilirken (yerleri ile birlikte orman sayılır) denilerek toprağının da orman sayıldığı kabul edilmiştir.

Yargıtay kararı açıktır. İçinin ne şekilde kullanıldığı, (tarım alanı veya yerleşim yeri) önemli değildir. Dört tarafı devlet ormanı ile çevrili yerler orman sayılır.

Amenajman planları (haritası) da belge kabul edildiğinden, planlarda OT olarak gösterilmiş yerler, üzerindeki orman örtüsü kaldırılmış orman toprağıdır. Bu nedenle yukarıdaki 20.HD. kararı çerçevesinde orman sayılan yerlerdir. Bu gün tarım alanı veya yerleşim yeri olarak kullanılıyor olmasının önemi yoktur. Orman amenajman planlarını da memleket haritası ve hava fotoğrafları gibi belge kabul etmek gerekir.

ÖZET: Memleket haritası, amenajman planı ve hava fotoğrafı HMK. Md-199 a göre Yargıtay kararı doğrultusunda belge olarak kabul edilmiştir.

1- İncelemeyi yapan teknik bilirkişinin görevi, taşınmazın yerini bu belgelerde saptamaktır. Belgede şayet yeşil renkli orman alanı görülüyor ise artık buranın orman olmadığını tartışamaz. Bu tartışma, HMK. Md-204 e göre aksi ispatlanıncaya kadar kesin delil sayıldığından, ancak başka bir yargılama konusu yapılarak hukuk mahkemelerinde çözülür. İncelemeyi yapan teknik bilirkişinin bu konuyu kendiliğinden çözme görevi yoktur.

2- Kesinleşen orman kadastrosu sınırları içinde kalan yer için orman sayılan veya sayılmayan yer ifadesi kullanmak yanlıştır. İçinde veya dışında ifadesi kullanılmalıdır. İçinde ise artık orman olup olmadığı tartışılmaz, ormandır. Dışında ise 6831/1. maddeye göre (M. A. H) kullanılarak orman sayılan yerlerden olup olmadığını incelemek gerekir.

3- Amenajman planları da belge kabul edildiğinden, planlarda OT olarak gösterilmiş yerler, üzerindeki orman örtüsü kaldırılmış orman toprağıdır. Bu nedenle 20.HD. kararı çerçevesinde orman sayılan yerlerdir. Yine dört tarafı devlet ormanı ile çevrili yerler de nasıl ve ne kadar zamandır kullanıldığına bakılmaksızın orman sayılan yerlerdendir.

Neden Aşılı Ceviz?

Nurettin ATEŞ

Kayseri Orman Bölge Müdürlüğü

Şube Müdürü

Cevizin orijini ve sistematığı

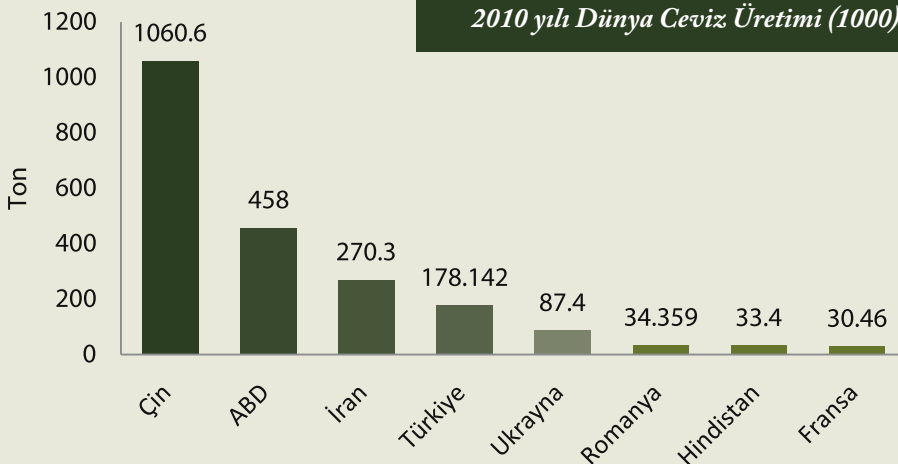
Juglans regia, Karpat dağlarından güneyden itibaren Doğu Avrupa ve **Türkiye, Irak, İran'ın doğusundan ve Himalaya dağlarının** ötesinde kalan ülkeleri içeren geniş bir alanın doğal bitkisidir. *Juglans* cinsine bağlı, 18 ceviz türü içinde en önemlisi, *Juglans regia* (**Anadolu ceviz**)'dir.

Dünyada ceviz yetiştiriciliğinin bugünkü durumu nedir?

Dünya Kabuklu Ceviz Üretimi

2010 yılı istatistiklerini baz alacak olursak Dünyada önemli ceviz üreticisi ülkeler arasında, **Çin, Amerika Birleşik Devletleri, İran ve Türkiye** gelmektedir. 2010 yılı istatistiklerine göre **2.152.661 ton** olan **dünya ceviz üretiminin yaklaşık % 91'ini Çin, ABD, İran ve Türkiye** karşılamaktadır. 2010 yılı istatistiklerine göre dünyada en önemli ceviz üretici ülkeler konumunda olan Çin 1.060.600 t, ABD 458.000 t, İran 270.300 t, Türkiye 178.142 t, Ukrayna 87.400 t ve Meksika ise 76.627 t kabuklu ceviz üretmiştir. **Ülke olarak 1980 yılında ceviz üretiminde dünya ikincisiyken 2010 yılında dördüncülüğe düşmüş durumdayız.**

Dünya ceviz ticareti

Kabuklu ceviz ihracat ve ithalatı

Dünya kabuklu ceviz ihracatında önemli yere sahip olan ülkeler **ABD, Meksika, Fransa, Çin, Ukrayna ve Türkiye**'dir. İhracat kayıtlarında yer alan diğer ülkeler ise **Bulgaristan, Romanya ve Moldova**'dır.

Dünya kabuklu ceviz ihracatında ülkeler arasında ihracat fiyatları bakımından önemli farklılıklar bulunmaktadır. 2010 yılı verilerine göre Dünya ortalama kabuklu ceviz ihracat değeri 1.771\$/t'dur. ABD 1 ton kabuklu cevizi 1.767 \$'a satarken Fransa 1.915 \$, Şili 1.885 \$, Bulgaristan ise 603 \$'a satmıştır.

Dünyada kabuklu ceviz ithalatında önemli ülkeler arasında **Çin, İtalya, Türkiye, Meksika, İspanya ve Almanya**'dır. *Türkiye son yıllarda*

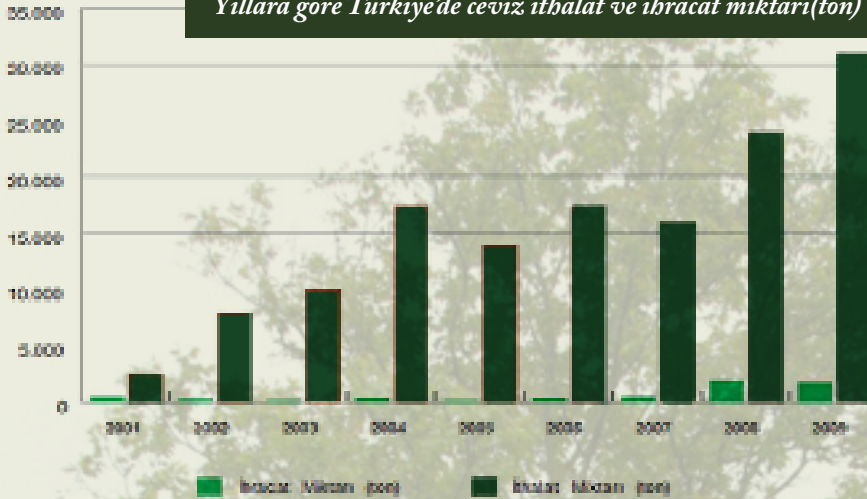
Bulgaristan ve Moldova başta olmak üzere İran ve Azerbaycan'dan kabuklu ceviz ithal etmektedir.

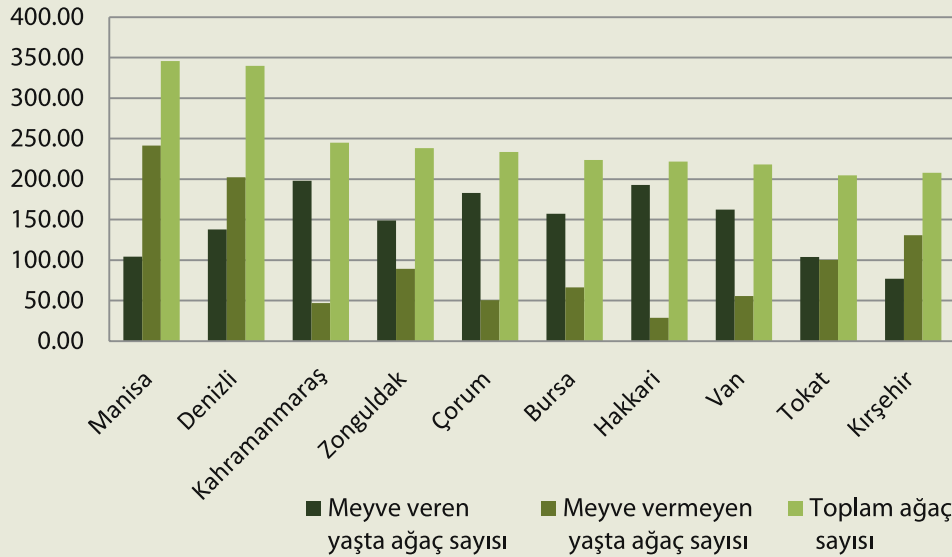
Dünya iç ceviz ihracat ve ithalatı Dünya iç ceviz ihracatında söz sahibi ülkeler ABD, Meksika, Fransa, Çin, Ukrayna ve Türkiye'dir.

Türkiye'de ceviz yetiştiriciliğinin bugünkü durumu nedir?

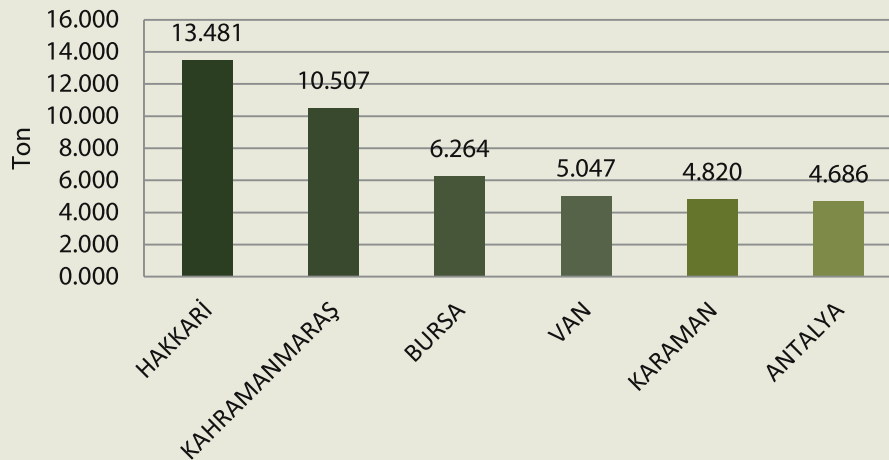
İller bazında ceviz ağacı varlığı ve üretimimizi değerlendirmesinde, iller arasında önemli farklılıkların olduğu gözlenmektedir. 2009 yılı istatistiklerine göre, en fazla ceviz ağırlığına (toplam ceviz ağacı sayısı, adet) sahip ilk üç ilimiz **Manisa (345.670 adet), Denizli (339.869 adet) ve Karamanmaraş (244.911 adet)** illerinde bulunmaktadır. Ülkemizde meyve veren ve vermeyen toplam ceviz ağacı sayısı 9 milyona (meyve veren 5500 bin ad, meyve vermeyen 3500 bin ad) yaklaşmıştır.

Yıllara göre Türkiye'de ceviz ithalat ve ihracat miktarı(ton)

İllerimize göre ceviz sayısı (Ad) - 2009

Kabuklu ceviz üretiminin en yüksek olduğu illerimiz Hakkari (13.481 t), Kahramanmaraş (10.507 t), Bursa (6.264 t), Van (5.047 t), Karaman (4.820 t) ve Antalya (4.686 t)'dir.

Kabuklu ceviz üretimi (Ton) - 2009

2010 yılı itibarıyla **Türkiye'de 178.142 ton kabuklu ceviz üretmektedir** 1996 yılı verilerine göre ülkemiz ceviz yetiştiriciliğinde **2.001,7 kg/ha** verim söz konusu iken ABD'de **2.758,8 kg/ha**, İran'da ise **3.163,3 kg/ha** verim belirtilmektedir. Ülkemizde ağaç başına verim 20,01 kg'dır. 2008 verilerine göre Türkiye'nin kabuklu ceviz ihracat miktarı sadece 3.859 tondur.

Yaklaşık % 8,2'lik bir pay ile Dünya ceviz üretiminde önemli bir yere sahip olmasına rağmen ihracatımızın toplam üretimimizin sadece % 3,9'u **düzeylerinde** kalmasının tek nedeni üretimimizin **standart çeşitlerle** değil de **tamamen tohumdan yetişen ağaçlarla yapılması** ve hiç bir kültürel uygulamanın yapılmamasıdır. Tohumdan yetişen her bir ağacın farklı özelliklere sahip olması, dolayısıyla standartlara uygun miktarda ürünün temin edilememesi dış satımımızı zorlaştıran en önemli neden olarak ortaya çıkmaktadır.

Türkiye 1960'lı yıllarda ceviz ihracatı yapan ülke konumundan, 2000'li yıllarda ceviz ithalatı yapan ülke konumuna gelmiştir. Ceviz **ithalat miktarımızın yaklaşık 46.000 ton** olduğunu dikkate aldığımızda, ülkemizin, **Fransa**, İspanya **ve Yunanistan** gibi ülkelerin ceviz üretim miktarlarından daha fazla ceviz ithal ettiği görülmektedir. İthalatımız genellikle **ABD**, Şili, **Moldova**, **Bulgaristan**, **Kırgızistan**, **Türkmenistan** **ve** **Özbekistan**'dan karşılanmaktadır. Ceviz ithal eden Türkiye'nin öncelikli hedefi iç tüketim miktarının tamamını karşılamak ve bir sonraki adımda ise ihracatı artırmayı hedeflemek olmalıdır. Bu da ancak **aşılı ceviz kapama bahçelerinin** çoğaltılmasıyla mümkün olabilecektir. Bu anlamda son 10 yılda ülkemiz ceviz yetiştiriciliğinde olumlu gelişmeler yaşanmaktadır.

Aşılı Cevizde Verim Nedir?

Aşılı ceviz fidanları ile bahçe tesis edildiğinde verimde aşısızlara göre % 50-60 oranında artış sağlanabilir. Aşısız cevizler 10 yaşlarında meyve vermeye başladığı halde, **aşılı cevizler 4 yaşından itibaren meyve vermeye başlamaktadırlar**. Aynı zamanda **yabani ağaçlardan alınacak 6 kg kabuklu meyveden en fazla 1.5-2 kg iç alınırken, aşılı ağaçlardan 6 kg cevizden en az 3 kg iç meyve alınmaktadır**. Aşılı fidanlarla bahçe tesis edildiğinde; **5 yaşındaki bir ceviz ağacı 3-4 kg, 8 yaşında 15-20 kg, 12 yaşında 30-40 kg, 14 yaşında 50-75 kg, 20 yaşında 80-120 kg** arasında meyve verebilirler.

Neden aşılı Ceviz fidanı kullanmalıyız?

- Aşı ile üretilmiş meyveli ve meyvesiz ağaçları aşı kaleminin alınmış olduğu ağacın tüm özelliklerini gösterirler. Yani hiçbir zaman **generasyonda erozyon meydana gelmez**.
- Aşı ile üretilmiş ağaçların meyveleri standart olduğu gibi tohumdan meydana gelmiş ağaçlara nazaran **daha fazla meyve verimi görülür**.
- Aşı ile üretilmiş fidanlarda **gençlik kısırlığı görülmez**. Çok erken yaşlarda hatta bazen aşılandığı yılda bile meyve almak mümkündür. **Tohumla kurulan bahçelerin aşıyla kurulan bahçelere göre en az 5 yıl verime geç yatmaktadırlar**.
- Aşılı fidanlar ile **değişik yetiştirme muhiti koşullarına uyum sağlayabilen verimli çeşitleri bulmak mümkün olmaktadır**.
- Aşı çalışmalarıyla **tarihe mal olmuş generasyonlara sahip çıkılmaktadır**.
- Yine aşı çalışmalarıyla hastalıklara dayanıklı generasyonların çoğaltılıp yaygınlaştırılması, üzerinde çalıştığımız **türün fonolojik özelliklerinin bilinmesi**,

Generasyonda ıslahın temelini teşkil etmesinden dolayı aşılı fidan üretimi gerekli olmaktadır.

Meyvesi Taze, Kuru, Hem Taze Hem Kuru Tüketime Elverişli Çeşitler Hangileridir?

Meyvesi Taze Tüketime Elverişli Çeşitler:

Yalova-1, Yalova-2, Kaplan 86,

Meyvesi Kuru Olarak Tüketime Elverişli Çeşitler:

Yalova-3, Yalova-4, Şebin, Bilecik, Tokat, KR-1, KR-2, Şen-1

Meyvesi Hem Taze Hem Kuru olarak Tüketime Elverişli Çeşitler:

Yalova-1

Ceviz Çeşitlerinin Tozlanma Tablosu:

Yerli Çeşitler		Yabancı Çeşitler	
Çeşitler	Tozlayıcıları	Çeşitler	Tozlayıcıları
1-Yalova-1	3-6	1-Payne	Pedro
2-Yalova-3	1	2-Pedro	Homogomy
3-Yalova-4	Homogami	3-Hartley	Frangnette
4-Kaplan-86	1	4-Chandler	Frangnette, Fernette
5-Maraş 18	Yarı homogamy	5-Fernor	Fernette
6-Bilecik	7	6-Fernette	Fernor
7-Şebin	6	Not: Yeşil renk olanlar karasal iklim, siyah renk olanlar ılıman iklimde kullanılabilen ceviz çeşitleridir.	
8-Tokat-1(60 TU-1)	1-2-7		
9-KR-1(Gültekin-1)	6-7		
10-KR-2(Yavuz-1)	2-6-7		
11-Akça-1(Danişment)	Frangnette-Fernette		
12-Kaman 1	14		
13-Kaman-5	Apomiks araştırılıyor		
14-Şen-1(24-KE-25)	9		
15-Şen-2 (24-KE-24):	1-7-10		
16-Bayrak	17		
17-Keskin	16		
18-Topak	Homogami		

Yerli ve Yabancı Ceviz resimleri:

CASTANEA Mill. Kestaneler Aile: Kayıngiller (*Fagaceae*)

H. Cemal GÜLTEKİN

Doğal yayılışları, kullanım alanları: Kestaneler, kışın yaprağını döken ağaçlardır. Kestanelerin, ilk çağlardan bu yana bilinen meyveleri insan besini olarak kullanılmıştır. Tohumları kemirgen ve kuşlarla yayılır ve en önemli yayıcısı kestane kargasıdır. Tanence zengin odunu çok dayanıklıdır. Bu cinsin kuzey yarımkürenin ılıman bölümlerinde yayılan 10 değişik türü bulunur. Türkiye’de *Castanea sativa* adlı tek bir türü doğal olarak yetişir.

Anadolu Kestanesi (*Castanea sativa* Mill.): 30 metreye kadar boylanabilen dağınık tepeli, çok değerli bir orman ağacıdır. Erkek ve dişi çiçekler aynı ağaç üzerinde bulunur. Erkek çiçekler birçoğu bir arada bulunan, dik duran başak türü, açık yeşil renkli kurullar oluşturur. Açık yeşil renkli dişi çiçekler tek tek ya da birkaçı bir arada sürgüne yapışık olarak bulunur. Dikenli top görünümündeki kapçıklar içerisinden 1-3 adet tohum çıkar. İri tohumlar küre, yarım küre ya da iki yanından basıktır. Kestanenin bazı eşey özellikleri Çizelge 1 ve 2’de verilmiştir.

Sürekli sürgün verme özelliğine sahiptir. Kuvvetli kazık kök yapar. Genel yayılışı incelendiğinde Akdeniz ardı iklim bölgesinin ağacı olduğu görülür. “*Castanatum*” adında bir iklim kuşağını belirler. Geç donlardan

zarar görür. Genelde bulunduğu yetişme ortamındaki diğer ağaçlardan geç yapraklanır. Kireçten hoşlanmaz ve gölgeye dayanıklıdır. Lezzetli meyveleri çok değerlidir. Tanence zengin koyu renkli odunu; Karadeniz sahil kesiminde ev, gemi ve sepet yapımında kullanılır. İnce çubuklarından ise fasulye sığığı olarak yararlanılır.

Bu tür, Güney Avrupa, Kuzey Afrika, Kafkasya ve Türkiye’de doğal olarak yetişir. Türkiye’de Marmara’nın doğusu ve Karadeniz bölgelerindeki ormanlarda saf ya da diğer türlerle karışık olarak bulunur. Akdeniz bölgesinde ise kalıntı küçük bükler olarak karşımıza çıkar. Birkaç adet peyzaj amaçlı kültür çeşidi vardır.

Tohumların toplanması: Meyveler, bir sırk yardımı ile ağaçların başından bir örtü üzerine veya doğrudan yere çırpılarak toplanır. Meyve toplarken işçiler eldiven kullanmalıdır. En uygun toplama zamanı Ekim ayıdır. Tohum toplarken mümkün olduğunca iri meyveli ağaçlar, hatta kültür çeşitleri tercih edilmelidir. Sonuçta kestane, odunundan daha çok meyvesi için dikilen bir ağaç türüdür. Toplanan meyveler çuvalanıp fidanlığa taşınır. Tohum toplama zamanı Çizelge 1’de verilmiştir.

Tohum çıkarması, depolanması ve

tohum özellikleri: Fidanlığa getirilen kapçıklar bir yere serilir soğuklarla birlikte kendiliğinden açılır. Diğer bir yöntem de tohuma zarar vermeyecek şekilde ayakla çiğnemek, ya da doğrudan eldiven kullanılarak elle açmaktır. Açılan kapçıklardan tohum ya elekler aracılığı ile ya da elle ayrılır. Özellikle doğal ortamdan toplanan tohumlar önemli oranda kurtlu olabilir. Bu nedenle suda yüzdürülerek bir kısım niteliksiz tohum ayrılır. Dibe çöken tohumlar birkaç saat suda bekletilirse bir kısım kurtların tohumdan çıkması sağlanabilir. Aslında tohumları gözle tek tek kontrol ederek ayıklamak, en iyi yöntemdir. Ekim yapılınca kadar tohum rutubet oranının % 45’in altına inmesine izin verilmez. Kestane tohumları ileriki yıllar için saklanamaz. Kestanenin bazı tohum özellikleri Çizelge 2’de verilmiştir.

Fidanlık tekniği: Tohumlar ya toplamayı takiben doğrudan ya da bahara kadar nemli bir ortamda saklamanın ardından erken bahar aylarında ekilir (Çizelge 4). Tohumlar ekimden ya da saklamaya almadan önce mantar ilacı ile ilaçlanır. Kestane tohumları 20-25 cm. yükseklikteki yastıklara, beşli çizgi ekimi şeklinde, 20-30 mm. derinlikte elle ekilir (Çizelge 2). Ekimi takiben yastıkların üzerinin organik malzeme ile 3-5 cm. örtülenmesi, buna ilaveten de su geçiren sentetik bir malzeme örtülmesi kuş ve fare zararlılarına karşı bir önlemdir. Aşırı fare sorunu olan fidanlıklarda kestane üretiminin düşünülmemesi gerekir. Fareye karşı en iyi önlem ise kafes telle yastıkların üzerinin örtülmesidir. Kapatma malzemesi olarak % 50 organik malzeme, % 50 dere mili kullanılır. Kestane türleri, organik maddece zengin, hafif asit nitelikli, kireç miktarı düşük kumlu balçık topraklarda iyi yetişir.

İlk iki ot alımı otlar çok küçükken, sonrakiler ise (3-5) otlar ele gelecek kadar büyüdükleri dönemde

yapılır. Tarla kapasitesi kadar su, hava koşullarına bağlı olarak, bahar ve erken güz döneminde 1-3 günde bir, yaz döneminde 1-2 günde bir, geç güz döneminde 2-6 günde bir en fazla 35 cm. derinliğe ulaşacak şekilde verilir. Birim alanda bulunan fidan sayısı Çizelge 3'te verilen en yüksek değerlerin üzerinde bulunması halinde Mayıs ayında seyreltme yapılır. Gübreleme, toprak analizi sonuçlarına göre uygulanır. Analiz sonuçlarına göre verilecek azotlu gübrelerin 3-4 seferde verilmesinde yarar vardır. Çimlenmeyi takiben gübreleme uygulamasına, fidecik köklerinin 15-20 cm. derinliğe ulaşması ile başlanır. Çıplak köklü kestane türleri 1 yaşında dikime uygun hale gelir (Çizelge 3). Bir yaşlı kestane fidanları 60+ cm. boya, 6+ mm. çapa, ulaşır.

Kaplı fidan üretimi: Kaplı fidan üretimi %35-50 oranında gölgelenen gölgelikler altında yapılır. Gölgeleme Eylül ayından sonra kaldırılır. Ekim, geç kış ya da erken bahar döneminde, nemli olarak saklanmış tohumlar kullanılarak yapılır. Bunun için tohumlar ya toplamayı takiben doğal koşullarda ya da yapay koşullarda saklamaya alınır (Çizelge 4). Tohum, 24'lü çok gözlü kaplara 2-3 mm. derinlikte, bastırılarak ekilir. Kapatma malzemesi olarak perlit ya da turba kullanılır. Tohumlar çimlenmeye başlayıncaya kadar günde birkaç sefer nemlendirme sulaması yapılır. Kap harcı olarak: pH değeri 5.0-6.0 aralığında olan, %75-80 turba x %20-25 (3-5 mm.) ponza karışımından oluşan 1 metre küp harca; 3-4 kg 2.0-1.2-1.6-0.3+ME oranlı yavaş çözünen gübre x 0.5 kg kükürt eklenerek hazırlanır. Her bir göze 1 adet kök ucu gözükmüş tohum ekilir. Tamamlama ekimi 2-4°C sıcaklıkta nemli

saklanan tohumlarla yapılır. Kap kapasitesi kadar su, yağmurlama sulama sistemi aracılığıyla, günün serin saatlerinde günlük olarak verilir. Geç sonbahar döneminde sulama daha mutedil yapılır. Gübreleme, diğer türlerde olduğu gibi sulama suyuyla tedricen de verilebilir. Bu takdirde harca kükürt dışında ilave gübre konulmaz. Havai kök budaması uygulanabilir. Bu yöntemde 1 yaşlı fidanlar dikime uygun hale gelir. Bazı özel nitelikli ağaçlandırmalarda; 14 x 14 x 20 cm. ebatlı kaplarda üretilmiş 1+1, 1+2 yaşlı, 17 x 17 x 25 cm. ebatlı kaplarda üretilmiş 1+2 yaşlı fidanlarda kullanılabilir.

Tüplü fidan üretimi: Kestane, 13x28 cm. ebatlı tüpler kullanılır. Tüp harcı %30 humus, %70 kumlu balçık toprak karışımıdır. Tohum ekimi kaplı üretimle aynıdır. Gübreleme, sulama (tüp kapasitesi kadar) ve ot alımı uygulamaları çıplak köklü fidan üretimi ile aynıdır. Tüplü fidanlar 1+0 yaşlı olarak kullanılabilir. Özel nitelikli ağaçlandırmalar için ise 16 x 28 cm. ebatlı torbalarda 1+1 yaşlı, 18x28 cm. ebatlı torbalarda 1+2 yaşlı fidan yetiştirilir.

Çizelge 1: Kestenenin bazı eşey özellikleri

Tür adı	Çiçeklenme zamanı	Tohum toplama zamanı	Tohum verme yaşı	Bol tohum yılı tekrarı
<i>Castanea sativa</i>	Mayıs-Haziran	Sonbahar	5-15	2-1

Çizelge 2. Kestenenin bazı tohum özellikleri

Bitki türü	Tohum 1000 tane ağırlığı (gr)			Çimlenme oranı%	Tohum ekim derinliği (mm)
	En az	En çok	Ortalama		
<i>Castanea sativa</i> (kültür)	4000	12 000	6 000	70-90	20-30
<i>Castanea sativa</i> (aşılı)	5000	20 000	7 000	70-90	20-30
<i>Castanea sativa</i> (doğal)	2000	10 000	4 000	50-90	20-30

Çizelge 3. Kestenenin bazı fidanlık uygulamaları

Bitki türü	1000 tane tohumdan elde edilecek fidan sayısı adet		m ² fidan adedi ağaçlandırma	m ² fidan adedi özel amaçlar	Fidan kullanım yaşı yıl
	En az	En çok			
<i>Castanea sativa</i>	230	350	50-100	30-50	1

Çizelge 4. Tohuma uygulanacak ön işlemler

Tür adı	Tohuma uygulanacak ön işlemler	Saklanmış tohum ekim zamanı
<i>Castanea sativa</i>	Hemen ekim ya da doğal-yapay (2-4°C) koşullarda kumla birlikte soğuk-nemli ortamda saklama	Erken bahar

KAYNAKÇA

- Gültekin, H., 2010, Kapalı Tohumlu (*Angiospermae*) Ağaç ve Çalıların Eşey Özellikleri, Çevre ve Orman Bakanlığı, Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü, Fidanlık ve Tohum İşleri Daire Başkanlığı Yayını, ISBN 978-605-393-052-5, 312 s.
- Gültekin, H, C., 2008, Kapalı Tohumlu Ağaç ve Çalıların Bazı Eşey Özellikleri Orman ve Av Dergisi, Sayı:4, s 42-47.
- Gültekin, H, C., 2008, Bazı Yapraklı Ağaç ve Çalıların Tohum Özellikleri, Orman Mühendisliği Dergisi, Yıl:45, Sayı:10-11-12, s 30-31
- Gültekin, H., 2013, Orman Ağaçlarının Fidanlık tekniği, OGM, Fidanlık Mühendisleri Eğitim Semineri Kitabı, Mayıs-Haziran, 270 s
- Kayacık, H., 1981, Orman ve Park Ağaçları Özel Sistematigi, İÜ Orman Fakültesi Yayın No: 287, Cilt: 2, 224 s, İstanbul

Mavi Baştankara

Yrd. Doç. Dr. Nuri Kaan ÖZKAZANÇ

Parus caeruleus Linnaeus, 1758

SİSTEMATİKTEKİ YERİ

Takım: Passeriformes (Ötücü kuşlar)

Familiya: Paridae (Baştankaragiller)

Tür: *Parus caeruleus* Linnaeus, 1758

Ing : Blue tit

Alm : Blaumeise

Frn : Mesange bleu

Statüsü

IUCN'in kırmızı liste statüsünde LC (düşük risk) statüsünde olan bir kuş türüdür.

Morfolojisi

Ortalama boyları 11,5-12 cm olup, kanat uzunlukları erkekte 64-69, dişide 60-66 mm, kuyruk uzunlukları ise 50-57 mm arasında değişmektedir. Ortalama ağırlıkları 10-12 gr arasında değişmektedir. Mavi baştankara

erginlerinde başın tepe kısmı parlak mavi renkte olup, alın ve yanaklar beyaz, gerdan ise siyah renktedir. Gerdandaki bu siyahlık bu noktadan başlayarak ense üstüne kadar uzanmakta ve böylece boynu kaplayan bir halka görünümünü almaktadır. Gerdandan başlayan bu siyah halka yanak kısmında belirgin bir leke haline gelip enseye doğru incelmektedir. Gözlerden geçen diğer bir siyah göz çizgisi enseye yakın bir kısımda gerdandan gelen bu halka ile birleşmektedir. Sırt ve kuyruk sokumu mavi yeşil renklerde olup, göğüs ve karın sarı renktedir. Karnın orta kısmında uzunlamasına siyah-mavi renkteki birkaç tüyden oluşan bir leke bulunmaktadır. Gri siyah renkte olan kuyruk ve kanat uçuş tüylerinin kenarları mavi renktedir. Mavi gri renkte olan kanat örtü tüylerinin uçları ise beyaz renktedir. Gaga ve ayaklar parlak siyah renktedir. Dişi ve erkek arasında görünüş olarak çok belirgin bir fark olmasa da dişiler erkeklere göre daha mattır. Ayrıca dişilerde çene kısmı metalik mavi iken erkeklerde bu kısım beyazımsı gri renktedir. Genç bireylerde ise yanaklar ve ense sarı renktedir.

Yumurtalar beyaz zeminli olup üzerlerinde büyükçe kırmızı kahverengi lekeler bulunmaktadır.

Yayılışı

Uç kuzey bölgeler hariç, bütün Avrupa'da, Ural Dağlarına kadar olan Rusya'da, Kafkasya'da Anadolu, Suriye, İran ve Kuzeybatı Afrika'da geniş bir yayılışa sahiptir. Yayılış yaptığı alanlarda 20'ye yakın farklı ırkı bulunmaktadır.

Yurdumuzun hemen tüm bölgelerindeki uygun yaşam alanlarında yerli ya da kış göçmeni olarak bulunmaktadır.

Yaşam Alanları

Aslen asli orman kuşları arasında yer alan mavi baştankara açık ve aydınlık yapraklı orman

alanlarında, bahçelerde, tarım alanlarında özellikle tarla kenarlarındaki ağaçlık alanlarda ve çitlerde sıklıkla bulunan bir türdür. Kış aylarında ise sulak alan kenarlarındaki sazlıklarda sıklıkla görülmektedir. Yuvalanmak için çoklukla ağaç kovuklarını tercih ederler. Bunun yanında yapay kuş yuvalarına tereddüt etmeden girerler ve yuvalanırlar. Büyük kovuklara yuvalandıklarında çoklukla büyük baştankaralar tarafından rahatsız edilirler ve buralardan kovulurlar. Çam ormanlarında seyrek olarak kuluçkaya yatar. Yüksek dağ mıntıklarına çıkmaz.

Mavi baştankara öncelikle meşelerin ve çalılıarın bol miktarda bulunduğu yapraklı ya da karışık ormanlarda, meyve bahçelerinde ürer. 1500 m yükseklikteki dağlarda yapraklı ağaçların bulunduğu ormanlarda mavi baştankaralara rastlamak mümkündür. Hatta Pireneler'de 1800 metre yükseklikte üredikleri görülmüştür.

Besinleri

Genel anlamda böcekçil bir kuş türüdür. Özellikle yaz ve sonbahar aylarında tamamen ergin böcekler ve bunların larvaları ile beslenirler. Böceklerin olmadığı dönemlerde çoklukla meyve ve tohumlar ile beslenirler. Kış başlangıcında yüksek enerjili ve yağlı besinler almaya özen gösterirler.

Esas itibarı ile böcekçil bir kuş türü olan mavi baştankara diğer baştankara türleri ile birlikte %

40-70 oranında ormanda zarar yapan böcekler ile beslenerek bu böceklerin kontrolünde oldukça önemli bir biyolojik mücadele ajanı olarak da görev yapmaktadır.

Biyolojisi

Ağaç kovuklarına ya da yapay kuş yuvalarına sap, kök, dal, ağaç kabukları ve bol miktarda yosun, tüy ve kıl gibi yumuşak maddeleri kullanarak fincan şeklindeki yuvalarını yaparlar. Çiftleşmenin ardından bu yuvalara dişiler 4-12 arasında yumurta bırakmaktadır. Yumurtalar yaklaşık olarak 12-14 günlük bir kuluçka döneminden sonra açılırlar. Yeni çıkan yavrular 20-22 günlük bakımın ardından palazlanarak uçmaya başlayabilirler. Bu dönemde her iki ebeveyn de yavruların bakımında rol oynarlar. Genellikle yılda bir kez kuluçkaya yatsalar da mevsim ve ortam şartlarına bağlı olarak ikinci bir çiftleşme dönemine rastlamak da mümkün olabilmektedir.

Çok hareketli ve meraklı olan bu tür bu özelliğini özellikle beslenme zamanında göstermektedir. Böceklerin bol olduğu dönemlerde ağaçlarda beslenirken, besinlerin azalmaya başladığı

Yazıda kullanılan tüm fotoğraflar Dr. N. Kaan ÖZKAZANÇ tarafından çekilmiştir

dönemlerde yerde de beslenmeye başlarlar. Tehdit hissettiğinde ya da heyecanlandığında ense kısmında bulunan kısa taç kısmını havaya kaldırır. Çoklukla aileler halinde yaşasalar da kışın küçük sürüler yapabilmektedirler.

Yerel Adları

Çinçin Karabaş / Denizli

90 (Doksan) kuşu / Eskişehir (Eskişehir'de 90 kuşu denmesinin nedeni eski takvim hesaplamalarında kasım ayından sonra 90. günde geldiği içindir)

Kaynaklar:

Anon (2005) Türkiye Kuşları. Doğa Burda Dergi Yayıncılık. 135 s. İstanbul.

Benson, V. S. (1971) The Observer's Book of Birds. Frederick Warne&Co.Ltd. London, England ISBN: 0 7232 0043 2

Ergene, S. (1945) Türkiye Kuşları. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Monografileri, Say:4, Kenan Matbaası, XX + 361s. + 104 Tablo İstanbul.

Hayman H., Hume R. (2005) Kuş Gözlemcisinin Cep Kitabı. Avrupa'nın Kuşları. Kuş Araştırmaları Deneği Yayınları. ISBN: 975-00270-0-0 Semih Ofset, Ankara (Çeviri:Beyser Semizoglu)

Kızıroğlu, İ. (1989) Türkiye Kuşları (Kırmızı Listede Olanlar ve Bulundukları Bölgeler) Orman Genel Müdürlüğü, Eğitim Daire Başkanlığı, Yayın ve Tanıtım Şube Müdürlüğü 314 s. Ankara

Peterson, R., Mountfort. G., Hollom P.A.D. (1972) A Field Guide to the Birds of Britain and Europe. Printed in Great Britain Collins Clear-Type Pres London and Glasgow. ISBN 0 00 212020 8

Turan, N. (1990) Türkiye'nin Av ve Yaban Hayvanları. Kuşlar 2. Kitap. Orman Genel Müdürlüğü, Eğitim Daire Başkanlığı, Yayın ve Tanıtım Şube Müdürlüğü 274 s. Ankara.

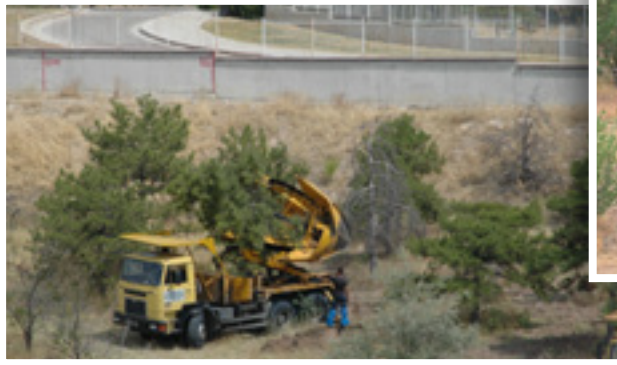
The IUCN Red List : <http://www.iucnredlist.org/>

ARKIVE: <http://www.arkive.org>

Türkiye'nin Anonim Kuşları: <http://www.trakus.org>

“Ankara Şimdi Bir Başka Güzel”miş Gözlerinize İnanın, Burası Atatürk Orman Çiftliği

"YORUMSUZ"

ODTÜ Ormanı Basın Açıklaması

ATATÜRK (ODTÜ) ORMANI YAĞMASINA KARŞI

**DERNEĞİMİZİN BÜYÜK EMEKLERİYLE KURULMUŞ
ATATÜRK ORMANINI KATLEDECEK OLAN
ODTÜ'DEKİ ORMAN SAHASINDAN GEÇECEK YOLA KARŞI
DÜZENLENEN BASIN AÇIKLAMASINDA BULUNDUK....!!**

1957 yılında Derneğimizin dönemin ODTÜ rektörlüğüyle yaptığı protokol sonucu ve büyük emeklerimizle kurulmuş olan Atatürk Ormanı'nı (ODTÜ Ormanı) ciddi manada tahrip edecek yol projesine karşı, Genel Başkanımız Fevzi KALELİ, II. Başkanımız A. Hüsrev ÖZKARA öncülüğünde, Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı önünde düzenlenen basın açıklamasına katıldık. Türkiye Ormancılar Derneği yanında basın açıklamasına, ODTÜ Mezunları Derneği, Çiğdem Eğitim-Çevre ve Dayanışma Derneği ile Birleşik Kamu-İş Sendikası üyelerinin yanında ODTÜ öğrencileri ile CHP'nin Ankara Milletvekili Aylin NAZLIKA ve İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL katıldılar. Grup adına basın açıklamasını ODTÜ Kimya Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Gülser İnci GÖKMEN okudu.

Basın açıklamasından sonra yanyol ve anayolların yapımında kesilmek üzere kırmızı renkte K harfi ile işaretlenen ağaçlar yerinde görüldü. ODTÜ öğrencilerinin tespitine göre proje kapsamında yaklaşık 5.000 ağaç bu şekilde işaretlenmiş ve iğde gibi bazı meyve ağaçları ve çalılar ile diğer bitki örtüsü bu hesaba katılmamıştır.

Sayın Ankara Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu üyeleri,

Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin Anadolu Bulvarı'nı Konya yoluna bağlayacak otoyolu ile ilgili sizlere "Koruma Amaçlı İmar Planı" sunulduğunu biliyoruz. Otoyolun ODTÜ'den 1. Derece Doğal SİT alanından geçeceğini de biliyoruz.

9000 m²'sinin 1. Derece Doğal SİT olmak üzere, toplam 17 bin m²'lik ormanın bu proje ile yok edileceğini de biliyoruz.

15 Şubat 1993 tarihli belediye meclisi kararı gerekçe gösterilerek bu projenin kamuoyuna sunulduğunu da biliyoruz.

Asıl önemlisi, bu projenin 1995 yılı itibarıyla geçersiz olduğunu da biliyoruz. 6 Mart 1995 tarihli Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu kararı ile burasının 1. Derece Doğal SİT alanı ilan edilmesi ile bu otoyol planı geçersizdir. 1995 yılında "orman ekosistemi oluşması ve kaybedilmemesi gereken bir alan" olduğu için bu kararın verildiğini de biliyoruz. Ayrıca, geçen 18 yıllık sürenin ardından buranın hala kaybedilmemesi gereken bir doğa alanı olduğunu da çok iyi biliyoruz.

Bilmediğimiz bazı konular var. Böylesi bir doğa alanından geçen 8 şeritlik otoyolun nasıl olup da projenin bütün izinleri tamamlanmadan inşaatın Yüzüncüyıl, Çiğdem mahallelerinde başladığını, sizlerin neden buna göz yumduğunuzu bilmiyoruz.

Koruma Amaçlı İmar Planı Değişikliği ile 8 şeritli otoyolun 1. Derece Doğal SİT alanını nasıl koruyacağını bilmiyoruz.

Bu bölgeden Ankara 2. Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu sorumlu iken neden Ankara 1. Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonuna havale edildiğini bilmiyoruz.

Eğer burası 1995 yılında bir orman ekosistemine sahipse, bugün daha fazla sahip. Eğer burası yasalarla belirlenmiş bir statüye sahip ise, neden izinleri tamamlanmadan başlayan bir projeyi görüşüyorsunuz?

Ankara'nın dört bir yanından gelen forumlar ve Ankaralılar, bu yol ile bölünen mahalleleri, yok olan toplu taşıma ve kent yaşamını dert ettiğimiz gibi, bu doğa parçasını da dert ediyoruz. Bu ormanda binlerce öğrencinin, hocanın ve Ankaralıların emeği var. Bu orman hepimize ait olduğu kadar canlı yaşamına ev sahipliği yapan ekosisteme de ait. Otoyol projesini ne halka, ne mahalleliye ne de doğaya sormadığınızı çok iyi biliyoruz.

Talebimiz korumama amaçlı böylesi bir imar planını onaylamamanız. Böylesi bir durum halinde, görev tanımınıza ve amacınıza aykırı onay vermiş olacaksınız. Bu kararı Ankaralılar olarak böyle göreceğiz.

Gelin sizler de suça ortak olmayın, kamusal görevinizi kamusal sorumluluk çerçevesinde yerine getirin. Bizler yok edeceğimiz doğa, yok edeceğimiz mahalle yaşamına karşı proje iptal edilene ve izinsiz inşaat yapanlar kanun önüne çıkartılana kadar mücadelemizi sürdüreceğiz.

Sevgi ve saygılarımızla,

Ankaralılar ve Forumlar

Ek- 6 Mart 1995 tarihli karar

Ek- 6 Mart 1995 tarihli karar

T.C.
KÜLTÜR BAKANLIĞI
ANKARA KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA KURULU
KARAR

Toplantı tarihi ve No: 6.3.1995 316
Karar tarihi ve No : 6.3.1995 3895

Toplantı Yeri
ANKARA

Ankara ili, Çankaya ve Gölbaşı İlçe sınırlarındaki ODTÜ arazisi içerisindeki Arkeolojik ve Doğal Alanları önerilerine ilişkin Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğünün 12.7.1994 gün ve 2907 sayılı, 10.8.1994 gün ve 3462 sayılı, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin 11.1.1995 gün ve 23-36/00656 sayılı, Müdürlük uzmanlarının 2.3.1995 gün ve 343 sayılı raporu okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda:

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin 11.1.1995 gün ve 00656 sayılı yazısı ekinde gönderilen Biyoloji Bölümü Başkanlığı'nın hazırladığı gerekçe raporunda da belirtildiği gibi ODTÜ arazisinde 1960'lı yıllardan beri sürdürülen ağaçlandırma çalışmaları sonucunda bir orman ekosistemi oluşması, varolan peyzaj değerleri ve ağaç örtüsü ile Ankara metropolünün içerisinde bir daha elde edilemeyecek olan ve bu nedenle kaybedilmemesi gereken önemli bir yeşil alan-rekreasyon alanı gereksinimini karşılaması dikkate alınarak ekli 1/10 000 ölçekli haritada sınırları belirtilen alanların I.Derece Doğal Sit Alanı olarak tescil edilmesine

Doğal haliyle korunan arazileri içeren ve ekli 1/10 000 ölçekli haritada sınırları belirlenen alanların; floral açıdan İç Anadolu'ya özgü bir çok tarım bitkisi ve yabani akrabaları için merkezi olması nedeniyle tür düzeyinde ve tür içinde yerinde koruma altına alınma olanağı vermesi, faunal açıdan ise çok sayıda omurgalı ve omurgasız hayvan türü için iyi bir sığınak ve yetiştirme ortamı sağlaması nedenleriyle floral ve faunal yapının korunması ve bunun yanı sıra Ankara'da oluşturmaya çalışılan yeşil kuşak çalışmalarına katkısı dikkate alınarak II.Derece Doğal Sit Alanı olarak tescil edilmesine,

Mevcut imar uygulamaları ve nazımları kararları sonucunda II.Derece Doğal Sit Alanı olma niteliği kısmen yitirmiş, ancak sit alanlarının bütünlüğü ve devamlılığı açısından da korunması gerekli olan ekli 1/10 000 ölçekli haritada sınırları belirlenen alanların, III.Derece Doğal Sit Alanı olarak tescil edilmesine,

BAŞKAN
Prof.Dr.Gönül TANKUT

BAŞKAN YARDIMCISI
Prof.Dr.Günsel RENDA

ÜYE
Doç.Dr.Ahmet TIRPAN

ÜYE
Dr. Zühal ÖZCAN

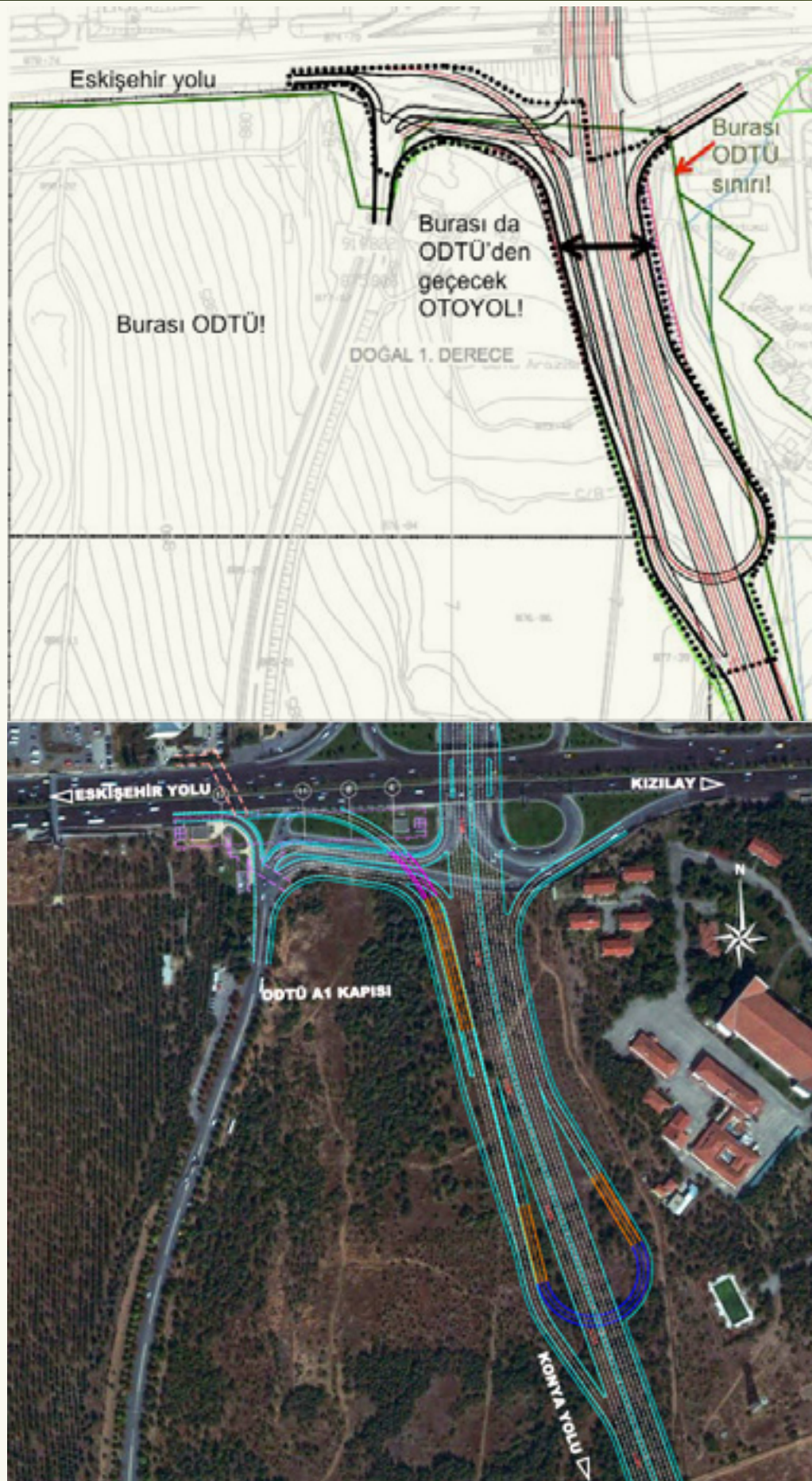
ÜYE
Mustafa ARSLANER

ÜYE
İpek YALÇIN
Ankara B.şehir Bld.bşk.tem.

ÜYE

ÜYE

M. Kemal AŞK

Orman Yüksek Mühendisi

1 922 yılında Gaziantep'te doğdu. 1944 yılında İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi'nden mezun oldu. 1953 yılına kadar Orman Genel Müdürlüğü bünyesinde çeşitli görevlerde bulundu. 1953-1955 yıllarında Fransa'da Nancy Orman ve Sular Milli Okulu'nda erozyonla savaş konusunda ihtisas yaptı. 1955 yılında yurda dönerek "Tokat Sel Havzası Islahı ve Ağaçlandırma" çalışmasını organize etti. Dört yıl süren bu çalışmalar Türkiye'de erozyonla savaş çalışmalarının başlangıcı olmaktadır.

1958-1962 yıllarında Ankara Ormancılık Araştırma Enstitüsü'nde yine erozyonla savaş konusunda araştırmacı olarak çalıştı. Cezayir, Yugoslavya, Avusturya, İtalya ve İrlanda'da bu konuda yapılan çalışmaları yerinde izledi.

1962-1973 yılları arasında Fas ve Haiti'de 10 yıl süre ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı'nda (FAO) Toprak Muhafaza Uzmanı olarak çalıştı.

1974-1976 yılları arasında Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrol Genel Müdürü olarak görev yaptı.

Emekli olduktan sonra da bilgilerini toplumla paylaştı. İzmir'de 1995 yılında yaşanan 63 vatandaşımızı yitirdiğimiz sel baskınını 3 ay önceden tahmin ederek o günlerde basını ilgisini çekti.

Uzmanlığı nedeni ile 2000 – 2008 yılları arasında İzmir Büyükşehir Belediyesi İZSU Yönetim Kurulu üyeliği yaptı.

İzmir'in sel sorununa karşı projeler üretti. Poligon Sel Havzası Islahı, Tahtalı Barajı ağaçlandırma çalışmalarını Ege Orman Vakfı'na yaptırttı. Bostanlı dere ıslahı ve Yamanlar köyü zeytinliklerinde erozyon önleme çalışmalarının yapılmasını sağladı. Bornova-Laka Sel Havzası Islah ve Ağaçlandırma çalışmasının Orman Bakanlığı, İzmir Büyükşehir Belediyesi ve Ege Orman Vakfı ile birlikte yapılmasını sağladı.

Son günlerine kadar İzmir Körfezi'nin erozyonla dolmasının önlenmesi ile ilgili projeler hazırlıyordu.

Erozyon ve mera ıslahı konularında 5 eseri bulunmaktadır. Orman Bakanlığı Kemal Aşk için "Tokat'ı Sel Almıyor" isimli belgeseli yaptı.

Evli ve 4 çocuk babası olan M. Kemal Aşk 27 Temmuz 2013 Cumartesi günü hayata gözlerini yumdu. Cenazesi 30 Temmuz 2013 Salı günü Alsancak Hocazade Camii'nden ikindi namazını takiben Doğançay Mezarlığına defnedildi.

Hepimizin başı sağolsun.

Metin GENÇOL
Ege Orman Vakfı
Genel Müdürü

YİTİRDİKLERİMİZ

KEMAL AŞK
GAZİANTEP - 1922
İ.Ü. ORM.FAK. - 1944
İZMİR - 27.07.2013

ZÜBEYİR AKYILDIZ
BÜNYAN – 1927
İ.Ü. ORMAN FAKÜLTESİ – 1948
ANKARA – 22.08.2013

*Sonsuzluğa uğurladığımız üyelerimize
Tanrı'dan rahmet yakınlarına ve meslek
kamuoyumuza başsağlığı dileriz.*

TOD - Türkiye Ormancılar Derneği
Tuna Caddesi No:5/8 Kızılay-ANKARA
Tel: 0312.433 84 13 Faks: 433 26 64

www.ormancilardernegi.org

Sayın Üyemiz,

Derneğimiz Banka Hesap bilgileri aşağıdaki şekilde değişmiştir:

ZİRAAT BANKASI ANKARA YENİŞEHİR ŞUBESİ
ŞUBE KODU: 471

NO:	HESAP ADI:	CİNSİ:	HESAP NO:	IBAN:
1	DERNEK	TL	5002	TR250001000471397751395002
2	DERNEK	EURO	5007	TR840001000471397751395007
3	İŞLETME	TL	5001	TR940001000471450795005001
4	İŞLETME	EURO	5003	TR400001000471450795005003

Bu hesaplara Türkiye'nin herhangi bir yerindeki Ziraat Bankası şubelerinden **hiçbir masraf ödemedi** Üyelik Aidatı ve RIXOS konaklama bedelini havale edebilirsiniz. Buna göre:

1) ÜYELİK AİDATLARI için;

Türkiye Ormancılar Derneği TR250001000471397751395002 nolu hesabına Üyelik Aidatı olarak yatırılması gerekmektedir.

2) RIXOS Otel konaklamalarında;

Yüksek sezonda (Nisan-Ekim Ayları)

Türkiye Ormancılar Derneği İktisadi işletmesinin Hesabına (TR400001000471450795005003) gecelik konaklama bedeli olarak 24 EURO,
Türkiye Ormancılar Derneği TR840001000471397751395007 nolu hesabına BAĞIŞ olarak gecelik 6 EURO yatırılması gerekmektedir.

Düşük sezonda (Kasım-Mart Ayları)

Türkiye Ormancılar Derneği İktisadi işletmesinin Hesabına (TR400001000471450795005003) gecelik konaklama bedeli olarak 20 EURO,
Türkiye Ormancılar Derneği TR840001000471397751395007 nolu hesabına BAĞIŞ olarak gecelik 2 EURO yatırılması gerekmektedir.

	KONAKLAMA AYLARI	GECELİK KONAKLAMA BEDELİ	BAĞIŞ	TOPLAM
YÜKSEK SEZON	NİSAN-EKİM	24 EURO	6 EURO	30 EURO
DÜŞÜK SEZON	KASIM-MART	20 EURO	2 EURO	22 EURO
IBAN		TR400001000471450795005003	TR840001000471397751395007	
HESAP DETAYI		TOD İKTİSADİ İŞLETMESİ	TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ	

Bu işlemler için Türkiye'nin tüm Ziraat Bankası şubelerinden herhangi bir masraf alınmayacaktır.